

Rupel.blad

April 2009

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Dirk Vercauteren: 03/887.31.28
Ilse Wachters: 03/887.51.69

Kern Boom-Rumst

Sven Lambrecht (voorzitter) : 0499/23.98.00
Ludwig Laureyssens (penningmeester): 015/31.99.07
Fried Happaerts (secretaris): 03/888.81.15
Patrick Smits, Marleen Senecaut, Lieve De Clerck, Fons Van den Heuvel, Annie De Wachter, Marijke Van De Ven, Julien Moens, Diane Masson, Wouter De Loose, Rita Claes, Wim Van Rymenant, Dirk Struyf, Jan Belmans, Wim Van Nunen, Guy Verschaeren, Vera Grieten, Marc Zegels

Milieuraden

Boom: Nico Wysmantel, Dirk Struyf
Hemiksem: Peter Hofman
Niel: Carine Wils
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Christel Sweeck, Winfried Vangramberen
Schelle: Peter Bruyndonckx, Stefan Van Roeyen

Website Rupelstreek

www.natuurpunt.be/rupelstreek

Email : erik.dk@skynet.be

Bezoekerscentrum 'De Paardestal'

Boomsestraat 221 - 2845 Niel

Open tijdens de wintermaanden (oktober/maart)

Iedere eerste zondag van de maand van 13u tot 17u

Info: Frank Van de Velde: 03/888.39.44

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Contactpersonen

Johan Herremans (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 – herremans.johan@skynet.be
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Ivan Bogaerts: 03/887 16 46 (beheer)
Johan Peymen: 03/877 61 50 (beleid)
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschueren: 03/887 10 28
(educatie: geleide wandelingen)

Milieuraad

Johan Peymen
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschueren

Gecoro

Afvaardiging sector Natuur: Johan Peymen
Plaatsvervanger: Luk Smets

Website Aartselaar

www.natuuraartselaar.be

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooi u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.
Tel: 052/33.64.10

Voorwoord

Inhoudstafel

Dynamisch...

De eerste weken van 2009 zullen wellicht nog erg lang in ons geheugen blijven hangen, met een sneeuwlaag die dagenlang bleef liggen. Met poelen, beken en vijvers wekenlang dichtgevroren, dat was al enige tijd geleden. Het strenge winterweer bracht niet enkel een idyllisch landschap, maar ook onverwachte bezoekers uit het noorden. Meest opvallend waren natuurlijk grote groepen brandganzen, kolganzen en rietganzen die in onze polders pleisterden. De watervogeltellingen van midden januari langs de Rupel tussen Boom en Rumst piekten metéén naar meer dan 4400 vogels. Het strenge winterweer heeft ongetwijfeld voor een ravage bij andere vogelsoorten gezorgd. Blauwe reigers zijn bij bosjes gesneuveld en ijsvogels werden nog nauwelijks gezien sinds die periode. Het winterweer brengt ook verantwoordelijkheden mee, dagelijks waren we op pad om onze Galloway-runderen in Maaienhoek van een voorraad hooi te voorzien. Het weerhield er ons ook niet van om onze projecten voor meer, betere en toegankelijke natuur in onze regio onverminderd verder te zetten. Meest verheugend was wellicht de grote respons om onze werking in Boom en Rumst verder uit te bouwen. De vorig jaar afgesloten overeenkomst met de gemeente Boom voor het beheer van Bos N blijkt een prima kapstok om onze lokale werking verder uit te bouwen en dichterbij de mensen te brengen.

nale landschappen en de gemeenten een mogelijke uitbreiding naar Aartselaar, Schelle en Hemiksem in een latere fase.

Hard werd er de voorbije maanden ook gewerkt aan het behoud van oude knotbomen in ons landschap. Opvallend daarbij was dat we telkens konden rekenen op een groot aantal vrijwillige medewerkers. Belangrijk was ook onze medewerking aan een opdracht van het studiebureau Arcadis over de natuurtoekomst van het momenteel nog niet toegankelijk deel van de kleiputten tussen Reet, Terhagen en Rumst. Samengevat komt onze visie erop neer dat het gebied ontsloten wordt door de aanleg van een wandelpad, waarbij het kerngebied wel ontoegankelijk zou blijven, maar wel bekijkbaar door de bouw van kijkwanden en een vogelkijkhut. De oude Pidpa-watertoren aan de Hollebeekstraat en de oriëntatietafel aan de Hoogstraat zouden de bakens worden voor de ontsluiting van het gebied.

Vermelden we tenslotte nog met enige blijheid de opvallend grote belangstelling voor onze ontmoetingsmomenten in de natuur. Met respectievelijk 27 deelnemers aan de cursus uilen in Aartselaar en 36 deelnemers aan de cursus meeuwen, stern en steltlopers in de Rupelstreek...

Erik

Voorpagina: Huiszwaluw
foto: Raymond De Smet

Tot voor een tiental jaar telden we nog een 18-tal broedpaartjes huiszwaluw aan de gebouwen van de Provinciale Technische Scholen in Boom. Vorig jaar was hun aantal gedaald tot 6 paartjes. Tijd om daar iets aan te doen vonden we bij Natuurpunt Rupelstreek. In samenwerking met de school en het regionaal landschap Rivierenland starten we midden april met het plaatsen van kunstnesten.

Een ander project waar de voorbije maanden hard aan gewerkt werd, is de uitbouw van een wandelknooppuntennetwerk, een initiatief van het regionaal landschap Rivierenland. In eerste instantie in Boom, Niel, Reet, Rumst en Terhagen. En Natuurpunt, als bruggenbouwer tussen de regio-

Zwaluwen boeren flink achteruit

Erik De Keersmaecker

Nu de lente volop over het land stroomt, maken medewerkers van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek zich klaar om de zwaluwen in onze regio te tellen, een ideaal moment om de soorten nog even voor te stellen.

Lange staarten zijn sexy...

Zwaluwsoorten uit elkaar houden is niet zo moeilijk, vooral op de staarten letten is belangrijk. Boerenzwaluwen hebben twee lange ver uitstekende staartpunten. Bij de mannetjes zijn die extra lang en hoe langer de staartpunten, hoe sneller er gezwenkt kan worden om vliegjes te vangen. Boerenzwaluwvrouwtjes vallen dan ook voor mannen met lange staarten.

Boerenzwaluwen bouwen hun nesten vooral in oude boerenstallen waar ze ongehinderd in- en uit kunnen vliegen, inwonende koeien, varkens of paarden zijn een pluspunt. Dieren trekken immers insecten aan, die door de zwaluwen bejaagd kunnen worden. Boerenzwaluwen zijn ook echte babbelers, die kwetterend hun babbelliedje zingen. Opdrogende plassen in de omgeving van de broedplaatsen zijn erg belangrijk voor de bouw van het nest.

Eind maart start de terugkeer van boerenzwaluwen vanuit de overwinteringgebieden in West- en Centraal-Afrika. De meeste boerenzwaluwen arriveren omstreeks half april. Vrijwel alle oudervogels keren terug naar de oude broedplaatsen. Van de terugkerende jonge vogels vestigt meer dan 80% zich binnen een straal van en-

Boerenzwaluw : foto Fons Van den Heuvel

kele kilometer van de geboorteplaats. Eind augustus begint de najaarstrek naar Afrika en die terugtocht kent een hoogtepunt in september. Van boerenzwaluwen is bekend dat ze in tropisch Afrika 's avonds in groepen samenkomen om te slapen in rietvelden en bamboebossen.

In Vlaanderen blijft de boerenzwaluw nog steeds een wijd verspreide soort in het boerenland, maar de aantallen lopen sterk terug, een lot dat ze blijkbaar delen met andere soorten uit het agrarisch gebied. De toekomst ziet er dus vrij somber uit voor deze vrolijke kwetteraars.

In 1996 werden in Aartselaar nog 38 broedparen geteld, in 2008 nog slechts 26. In Boom is de boerenzwaluw als broedvogel verdwenen, tot 1998 broedden er nog enkele paartjes in een oude schuur aan de 's Heerenbaan. In Hemiksem blijven enkele paartjes trouw aan hun broedplaatsen in de omgeving van de Va-

renstraat. In 2008 was er echter geen controle. In Niel werden geen broedplaatsen gevonden tijdens de inventarisatieperiode.

In Reet schommelt het aantal rond de 20 nesten, met een uitschieter in 2001 met 25 nesten. Enkele boerderijen in de omgeving van de Slijkenhoefstraat vormen het kerngebied van de boerenzwaluw in Rumst, met een boerderij in de Herderstraat samen goed voor 10 bewoonde nesten.

In Schelle vormt de omgeving van Steenwinkelstraat en Koekoekstraat het resterende kerngebied van de boerenzwaluw. In de omgeving van de Tolhuisstraat is de soort verdwenen.

De topjaren voor de boerenzwaluw in Schelle waren 1997 en 1998 met telkens 43 bewoonde nesten. Ondertussen is het aantal gedaald tot 19 nesten. Ook in Waarloos tellen medewerkers van Natuurpunt Rupelstreek boerenzwaluwen.

Boerenzwaluw: Overzicht aantal broedparen

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aartselaar		38							18			27		26
Boom	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hemiksem	3	3	3	4	4	4	0	0	0	0	0	4	3	0
Reet	24	21	20	21	26	26	22	27	20	23	24	18	20	15
Rumst	5	10	8	8	6	6	4	4	5	13	10	11	10	11
Schelle	33	32	43	45	42	37	25	23	26	33	35	22	22	19
Waarloos	6	17	16	21	20	19	15	12	16	13	12	12	13	11
Totaal	73	85	92	101	96	92	70	66	67	82	81	67	68	56

Huiszwaluwen metselen als de beste...

Huiszwaluwen overwinteren eveneens in tropisch Afrika, ze verblijven er in een brede strook ten zuiden van de Sahara. Merkwaardig is dat ze daar de hele winter in de lucht blijven, om net zoals gierzwaluwen in de lucht te slapen. Bij ons aangekomen, van april tot midden juni worden al snel de broedkolonies opgezocht. Ze metselen hun bolvormig nest bijna altijd onder een uitstekend gedeelte aan de buitenkant van een gebouw of onder bruggen. De soort kan gemakkelijk geteld worden door de dakgoten af te speuren in straten waar zwaluwen rondvliegen. Vanaf begin mei kan je ze 's ochtends aan de rand van een slikplaat zien rondstrompelen om modder te verzamelen voor de nestbouw, dan valt ook op dat zwaluwen niet echt kunnen lopen. De poten lijken meer op klauwtjes en zijn eigenlijk meer geschikt om aan een rotswand te hangen of op een draad te zitten. Verstoring tijdens de nestbouw is een belangrijke oorzaak voor de achteruitgang van deze soort. De uitwerpselen veroorzaken inderdaad enig ongemak, doch hieraan kan gemakkelijk verholpen worden door het aanbrengen van een plankje onder het nest. Bij huiszwaluwen ontbreken de lange staartpunten, een korte gevorkte staart en een witte kin zijn de belangrijkste verschillen met de boerenzwaluw.

Tijdens de inventarisatieperiode 1995-2008 werden in 2006 het grootste aantal bewoonde nesten van huiszwaluw geteld. Dit merkwaardig resultaat valt grotendeels te verklaren door de explosieve groei van de kolonie aan de gebouwen van de Electrabelcentrale in Schelle. De oorzaak van deze opmerkelijke stijging ligt aan de overkant van de Schelde. Vlak voor de dorpskern van Rupelmonde werd eind 2003 een oud gebouw afgebroken, met onder de dakgoten een

Huiszwaluw foto: Raymond De Smet

groot aantal huiszwaluwnesten. Toen die huiszwaluwen tijdens de lente van 2004 terugkeerden vanuit hun overwinteringplaatsen in Afrika en vruchteloos op zoek gingen naar de oude broedkolonie, hebben ze blijkbaar de overstap naar Schelle gemaakt.

Het overige verspreidingsgebied van de huiszwaluw in onze regio is zo versnipperd dat er nog slechts een viertal kerngebieden overblijven. Boom met 2 kerngebieden, enerzijds de omgeving van de Groenhofstraat, Leopoldstraat, Hoogstraat en Bassinstraat, anderzijds een kerngebied aan de gebouwen van de Provinciale Technische Scholen aan de Beukenlaan. Door de renovatiewerken aan het Torengedouw aan de Antwerpsestraat verdween daar vorig jaar weer een kolonie, in 2007 telden we er nog bewoonde 17 nesten.

Het derde kerngebied van de huiszwaluw bevindt zich in de Rumstse

dorpskern, meer bepaald in het Molenveld, met 8 bewoonde nesten in 2008. In Rumst is de daling van het aantal broedparen drastisch, met een absoluut dieptepunt in 2003, toen er amper 5 paartjes broedden.

Twaalf jaar huiszwaluwen tellen heeft ons geleerd dat er de laatste 20, 30 jaar diverse grote kolonies in onze regio verdwenen zijn: in Aartselaar in de omgeving van Oever, in Boom onder meer in de Vrijheidstraat, Overwinningstraat en de gebouwen van het Koninklijk Atheneum aan de H.Verrieststraat. In Hemiksem langs de Heuvelstraat. In Niel langs de Antwerpsestraat, Emiel Vinckstraat, Heideplaats en Sint Elisabethplein, in Reet in de Borzestraat en Eikenstraat en in Schelle tenslotte langs de Provinciale Steenweg en aan de oude, ondertussen gesloopte gebouwen van Air Liquidefabriek aan de Tolhuisstraat.

Huiszwaluw: overzicht aantal broedparen

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Boom	48	60	54	59	81	68	61	37	28	28	40	45	46	33
Rumst	16	21	19	27	23	27	20	7	5	9	16	8	10	8
Niel	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schelle	8	16	10	9	6	6	5	5	16	32	43	58	41	56
Totaal	73	97	83	95	111	101	86	49	49	69	99	111	97	97

Oeverwaluw gaat ondergronds...

Wandelend of fietsend op de dijken van de Rupel of langs de Terhaagse kleiputten kan je, als je goed oplet, misschien kleinere bruine zwaluwen zien vliegen. Dat zijn oeverwaluwen. Reeds decennialang zijn oeverwaluwen vaste gasten in de kleiputten van de Rupelstreek. Oeverwaluwen zijn de kleinste en ook de zeldzaamste van de Europese zwaluwen. Ze hebben een bruine gekleurde rug en een witte buik, onderbroken door een bruine borstband.

Als koloniebroeders maken ze hun nestgangen in de steile wanden van kleiafgravingen. In de periode 2000 tot 2006 zat er ook een grote kolonie aan het Noordelijk Eiland in Wintam. In 2007 daalde hun aantal echter drastisch tot een 10-tal paartjes, het merendeel verhuisde naar de overkant

van de Schelde aan een zanddepot in Bazel. In 2008 broedden er geen oeverwaluwen meer aan het Noordelijk eiland. In die periode waren er wel re-

gelmatig grote groepen foeragerende oeverwaluwen te zien boven de plas-sen van het Noordelijk Eiland.

Oeverwaluw foto: Raymond De Smet

Oeverwaluw: overzicht aantal broedparen

	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08
Reet Hollebeekstraat	?	78	?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terhagen kleiputten	?	200	?	80	150	100	167	230	135	180	281	271	22	160
Schelle Tuinlei	0	0	0	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wintam Noordelijk Eiland	-	-	-	-	-	458	95	-	65	200	170	155	10	0
Niel Potaardestraat	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-

Gierende supervogels...

Vogels kunnen vliegen...maar geen enkele blijft zo lang in de lucht als de gierzwaluw. Een jonge gierzwaluw die uitvliegt, zet de vier jaar die daarop volgen geen poot meer op de grond. Na vier jaar zijn ze volwassen en komen ze aan land. Land is dan wel een spleet onder de dakpannen of

een muurspleet, waarachter het nest zit. Lopen kunnen ze niet, een beetje kruipen lukt al iets beter.

Gierzwaluwen horen niet tot dezelfde familie als de huis- en boerenzwaluw en vormen een aparte groep. Ze zijn ook duidelijk groter. Het sikkelvormige silhouet, de lange slanke vleugels en

de hoge snelheid waarmee ze vliegen, maakt ze uniek in de vogelwereld. Gierzwaluwen hoor je ook vaak eerder dan dat je ze ziet. Met hun hard en gierend geluid jagen ze op warme zomeravonden boven de straten. Het schijnt dat die krijstochten tot doel hebben om de gierzwaluwvrouwen naar hun nest te jagen, terwijl de mannen zich nadien hoog boven de wolken terugtrekken om op thermiek de nacht door te brengen.

Gierzwaluwen leveren prestaties om U tegen te zeggen. Bij slecht weer gaan onze gierzwaluwen even boven Parijs, Londen of een andere Europese stad jagen. De honderden aan elkaar geklitte gevangen vliegjes worden tot een voedselbal verzameld, waarmee ze terug thuis hun jongen voeren. Die jongen kunnen een periode van wel twee weken zonder voedsel overbruggen door in een soort coma te gaan. Temperatuur en hartslag gaan naar omlaag en de vogels lijken wel schijn-dood.

In tegenstelling tot boeren-, huis- en oeverzwaluw, waarbij ieder jaar

Nestkasten plaatsen voor gierzwaluwen foto: Luk Smets

opnieuw alle nesten geteld werden, werd wat de gierzwaluwenpopulatie betreft enkel in de periode 2000-2002 een schatting gemaakt van het aantal broedplaatsen, dit in het kader van het project Vlaamse Broedvogelatlas. In Aartselaar werd in 2004 in samenwerking met de gemeente en de basisschool Cadé drie gierzwaluwenkasten aan de gevel van de school gehangen.

Centen voor zwaluwen...

Zwaluwen liggen in de bovenste schuif van Natuurpunt. In samenwerking met de gemeentebesturen willen we alles uit de kast halen om het neergaande tij te keren. Een eerste concrete actie werd in 2005 opgestart, in samenwerking met de gemeente Rumst werden een aantal kunstnesten voor huiszwaluwen geplaatst in de omgeving van de Visserstraat, Veerstraat en Molenveld.

In 2006 stelde we in het kader van het project biodiversiteit aan de gemeentebesturen in onze regio voor om het plaatsen van gierzwaluwnestkastjes te betoelagen die door Natuurpunt in kerktorens geplaatst worden.

De meest concrete actie echter, waarmee we, in samenwerking met de gemeenten, het tij willen keren bestaat erin dat bewoners of eigenaars van gebouwen een gemeentelijke toelage krijgen voor behouden van bewoonde nesten van boerenzwaluwen, huiszwaluwen en gierzwaluwen.

In 2008 bezorgde Natuurpunt een

voorbeeldreglement aan de gemeenten. Intussen keurden de gemeentebesturen van Aartselaar, Boom en Schelle een dergelijk reglement goed. In Rumst wordt ons voorstel kortelings voorgelegd aan de gemeenteraad.

Nog enkele concrete acties...

Tijdens dit voorjaar wil Natuurpunt nog enkele concrete zwaluwenacties realiseren. In Schelle werden in overleg met de Kerkfabriek H.Familie en de gemeenten afspraken gemaakt om na de restauratie van de kerktoeren van de H.Familiekerk achter de stellinggaten nestkastjes voor gierzwaluwen te plaatsen. In de onmiddellijke omgeving broedden nog enkele gierzwaluwpaares, wat de kolonisatie van de nestkastjes in de kerktoeren meer

kansen geeft. De nestkastjes werden kant en klaar in elkaar getimmerd door de leerlingen van de Groenlaarschool in Reet. Ondertussen werd er ook een overleg opgestart tussen Natuurpunt, het Regionaal Landschap Rivierenland en de Provinciale Technische School in Boom. Ook hier kreeg de kolonie huiszwaluwen het laatste decennia stevige klappen, met een daling van het aantal broedparen van 20 paartjes in 1997 naar 6 paartjes in 2008. In de omgeving van bestaande nesten worden in de loop van april kunstnesten geplaatst. In die periode gaat Natuurpunt eveneens infomomenten over zwaluwen organiseren voor de leerlingen van het eerste jaar. Het Regionaal Landschap Rivierenland zorgt dan weer voor een tentoonstelling over zwaluwen.

Beknopt overzicht subsidiereglementen

Aartselaar

Eén tot drie nesten:	25 euro/jaar
Kolonie van vier of vijf nesten:	37,50 euro/jaar
Kolonie van zes of meer nesten:	50 euro/jaar

Boom

De toelage bedraagt	7 euro/nest
De maximale toelage bedraagt	35 euro/jaar

Schelle

één tot 3 bewoonde nesten (kleine kolonie)	15 euro/jaar
4 tot 5 bewoonde nesten (middelgrote kolonie)	25 euro/jaar
vanaf 6 bewoonde nesten (grote kolonie)	35 euro/jaar

Rumst

Reglement in voorbereiding

Zonnen voor meer natuur

"Ik droom van een wereld waarin elke dakpan een zonnepaneel is. Wij Belgen zouden de zonnepaneelsjeiks van de wereld kunnen worden", meldde Nic Balthazar enkele maanden geleden in de pers. En dat vinden wij ook. We willen zoveel mogelijk gezinnen aanzetten om over te gaan tot de installatie van zonneboilers en fotovoltaïsche panelen.

Eenvoudigweg via Natuurpunt

Natuurpunt wil haar leden stimuleren om zelf zonnepanelen te plaatsen voor productie van elektriciteit en warmte. Het opzoeken en vergelijken van de zeer technische informatie is voor velen een loodzware opdracht. Door het project "Zonnen voor meer natuur" wordt het makkelijker voor leden van Natuurpunt om zich te informeren

over zonnepanelen en zonneboilers en later ook tot aankoop over te gaan. Dankzij de samenwerking met Linea Trovata SunTec, een leverancier van kwalitatieve en rendabele kant-en-klaar projecten in zonnestroom, zonnepaneel, waterpompen en jarenlange energie besparing, krijgen onze leden een kwalitatief en voordelig aanbod van zonnepanelen en zonneboilers.

LT SunTec garandeert onze Natuurpunt-leden:

Een zeer scherpe prijs
Materiaal van topkwaliteit

Een zeer goede service (harde garantie, keurige installatie, volledige begeleiding

bij aanvraag van subsidies en groene stroom certificaten en een vlotte dienst na verkoop)

Per installatie een gift aan Natuurpunt waarmee we de natuur in Vlaanderen kunnen versterken.

Meer informatie vindt u op de website www.natuurpunt.be/zonnen. Hier kan u tevens een offerte aanvragen.

Zonnen voor meer natuur!

Voordelig zonnepanelen op je dak.

Het Zuidelijk Eiland, 20 jaar later...

Erik De Keersmaecker

In de periode 1990-2005 waren Natuurpunt Klein-Brabant en Natuurpunt Rupelstreek kartrekkers voor het behoud van het Zuidelijk Eiland in Wintam als natuurgebied.

Samen met vele anderen, onder meer de gemeentebesturen uit de regio, diverse politieke partijen, lokale ac-

tiegroepen en geïnteresseerde inwoners uit de aangrenzende gemeenten werden diverse acties gevoerd. Grote evenementen, zoals de Dag van de Natuur, de Dag van de Aarde of de Internationale Vogelkijkdagen werden aangegrepen om het Zuidelijk Eiland regelmatig in het televisie-, radio- en

krantennieuws te brengen. Eén van de meest opmerkelijke evenementen was een ludieke fietstocht op zaterdag 4 oktober 1997, waaraan honderden mensen deelnamen.

Drie jaar later, op zondag 16 april ter gelegenheid van de Dag van de Aarde 2000 slaagden we er zelfs in om het

Roerdorp foto: Rosette De Roock

7-uurjournaal op de VRT te halen. Eind 2000 konden we een eerste overwinning vieren, toen de natte weilanden van het Zuidelijk Eiland werden voorgesteld als Europees Habitatgebied, samen met het Niels Broek trouwens. De strijd om het Zuidelijk Eiland werd soms hard gestreden. In mei 2001 werden de natte weilanden door de toenmalige eigenaar droog gezet. De gevolgen waren desastreus voor tientallen jonge vogels, wanhopig op zoek naar voedsel. Moord op broedvogels, blokletterde ons regionaal tijdschrift

toen. Gelukkig kon door een initiatief van de gemeente Bornem de drooglegging na enkele maanden ongedaan gemaakt worden. De natuur had die enkele maanden echter niet stilgestaan, door de drooglegging veranderde het gebied van uitzicht. Zeggen- en rietvegetaties namen de plaats in van de lagere vegetatie met slikplaten en slikranden.

Reden tot juichen hadden we dan weer in oktober 2001, toen Vera Dua, toenmalig Vlaams minister van Leefmilieu, de moedige beslissing nam om de natte weilanden aan het Zuidelijk Eiland te onteigenen en een definitieve natuurtoekomst te geven.

Van Zuidelijk Eiland naar Zuidelijk moeras...

Tot voor een tiental jaar was het Zuidelijk Eiland nog een erg overzichtelijk gebied. Een beetje vergelijkbaar met het Noordelijk Eiland nu. Door de regelmatige bevoeiing door het water uit het Kanaal Wintam-Brussel, bevatten de natte weilanden talloze slikranden en slikplaten, die als een magneet op diverse soorten steltlopers werkten, vooral tijdens de voor- en najaarstrek.

Vanop de kanaal- en Rupeldijk was het gemakkelijk kijken naar bosruiters, groenpootruiters, kemphanen, oeverlopers, witgatjes en zwarte ruiters. Af en toe zagen we er meer zeldzamere soorten zoals kanoeten, kleine strandlopers, Temminckstrandlopers en steltkluten. Het Zuidelijk Eiland was toen een belangrijk broedgebied voor onder meer kluten, tureluren en kleine plevieren.

Op basis van deze belangrijke natuurwaarden werden de natte weilanden aan het Zuidelijk Eiland door de toenmalige Vlaamse regering aangeduid als Europees Habitatgebied. Op het gewestplan bleef het ganse gebied echter ingekleurd als industriegebied. Dat was dan ook de inzet van de strijd van Natuurpunt, een gewestplanwijziging voor het Zuidelijk Eiland van industriegebied naar natuurgebied.

De evolutie van het Zuidelijk Eiland naar een meer gesloten moerasgebied, met rietlanden en pitrus- en zeggenvegetaties betekent hoege-naamd niet dat de nieuwe en huidige natuurwaarden minder groot zouden zijn dan in de periode toen het gebied nog meer overzichtelijk was.

Momenteel broeden er in het Zuidelijk Eiland diverse eendensoorten, onder meer wintertaling, slobbeend, kuifeend en tafeleend. Rietvogels zo-

als sprinkhaanzanger, kleine karekiet, bosrietzanger, rietgors en blauwborst en moerasvogels zoals waterral. Snor en porseleinhoen zijn er niet jaarlijkse broedvogels. Tijdens de trekperiode pleisteren er regelmatig grote en kleine zilverreiger, purperreiger, lepelaar en buidelmezen. Ooit was er zelfs een broedpoging van lepelaar. Tijdens de voorbije vriesperiode in januari pleisterde er wekenlang een nog zeldzamere roerdomp.

De enorme vogelrijkdom op het Zuidelijk Eiland en trekt natuurlijk roofvogels aan: buizerd, torenvalk en sperwer zijn regelmatige bezoekers. Tijdens de trekperiode wordt het gebied bezocht door rode en zwarte wouw, bruine en blauwe kiekendief en visarend.

Navelstreng

De navelstreng voor de vroegere en huidige natuurwaarden op het Zuidelijk Eiland is een metalen buis onder de Oude Sluisweg. Deze buis maakt een verbinding tussen de oude kanaalarm en het Zuidelijk Eiland en ze zorgt ervoor dat er regelmatig water van het kanaal naar het Zuidelijk Eiland vloeit en omgekeerd van het Zuidelijk Eiland naar de kanaalarm. Samengevat betekent dit dat er een erg dynamisch milieu ontstond, met wisselende waterstanden en bij langdurige droogteperiodes toch een regelmatige watertoevoer. Met de opvulling van de oude kanaalarm in het vooruitzicht is het dan ook opletten dat die watertoevoer gedurende die werken gevrijwaard blijft. In de milieuvergunning wordt dit trouwens bij de bijzondere voorwaarden vermeldt.

Zondag 21 juni: Happening rond het Zuidelijk Eiland

De voorbije 5 jaar werd het wat stil rond het Zuidelijk Eiland, ondertussen zit het gebied trouwens een beetje verstopt achter een lange betonnen geluidsmuur langs de Oude Sluisweg.

Herinneringen aan 15 jaar actievoeren voor het Zuidelijk Eiland brachten ons op het idee om het gebied terug even op het voorplan te tillen en zondag 21 juni is het zover...

Natuurpunt Klein-Brabant en Natuurpunt Rupelstreek nodigen je uit om samen met ons te genieten van de natuurrijkdom van het Zuidelijk Eiland.

Afspraak tussen 10u en 17u aan café de Scheepvaart, Oude Sluisweg, thv de oude sluis van Wintam

Meer info in onze Natuurkalender!

Zuidelijk eiland, foto: Erik De Keersmaecker

De Zeven Plagen van Egypte (1)

Gert Verschueren

Mijn vader was nog van boerenafkomst. Van Aartselaar. Het grootste gedeelte van Atlas Copco was toen nog een bos dat de wijk Eden als laatste beschaafde uithoek van de stad bufferde van de boerenbuiten. Aan de rand van dat bos hadden mijn grootouders een Ingberthoeve. Ter hoogte van de Atlas Copco 'Portable Air' fabriek vind je nog als aandenken langs de nieuw aangelegde straat door het industriegebied het bordje 'Ingberthoeveweg'. Duidelijker kan het niet zijn. De Ingberthoeve is inderdaad weg en mijn nostalgische herinnering van de landelijke rust werd vervangen door de moderne afspiegeling ervan

in de huidige maatschappij. Een compleet industriegebied. Je moet met je tijd meegaan als je in Aartselaar wil blijven wonen.

Op de boerderij van mijn grootouders kon je alle gebruikelijke hoevedieren terug vinden.

Koebeesten, varkens, boerenpaarden, kippen en konijnen. Het mag je dan ook niet verbazen dat ook ik als kleinzoon en enthousiast boerderijbezoeker enige interesse betoonde in het groot brengen van levende wezens.

Mijn moeder kwam echter uit gans andere middens en kon het helemaal niet appreciëren dat (on)gedierte ons huis overwoekerde. Een goudvis die we met de grote kermis van het viskraam als trofee mee naar huis konden nemen, werd nog getolereerd. De twee grasparkieten die ik met mijn eigen zakgeld voor een prijsje op de kop kon tikken op de plaatselijke vogelshow werden echter reeds na enkele dagen uit het woonhuis verbannen naar achter in het tuinhuis en stierven daar

Uit de ontgoocheling om het verlies van dit jonge leven groeide echter wel mijn ambitie om dit beter te doen. Ik wist dat ik niet op mijn moeder moest rekenen om me te sponsoren bij de aankoop van enig ander dier, maar in een poel in de Groeninghelei ter hoogte van de hoeve van De Weert had ik de groene kikkerdril al zien rondrijven. Het leek me geen slecht idee om deze kikkertjes in wording vanuit hun natuurlijke habitat over te brengen naar onze tuin zodat ik ze aldaar dagelijks in hun groei kon observeren.

De oude wastobbe die mijn ouders nog gebruikt hadden om me in mijn prille jeugd jaren bij de oortjes van de ene kant naar de andere door het hete water te sleuren, was de ideale moederschoot om de kikkerdril te laten doorgroeien tot kikkertjes. En zo gebeurde het dan ook.

Wekenlang stond de wastobbe in een hoekje achteraan de tuin onaangevoerd uit het zicht van de rest van de gezinsleden. Niemand die er op lette

een stille dood toen ze in de strenge winter van 68 of 69 doodvroren. Helaas.

dat ik dagelijks eens passeerde om te kijken hoe ze verder evolueerden. Eerst begon de kikkerdril uiteen te vallen in duizenden kleine dikkopjes met een fijn staartje. Een echt gewemel van krioelend nieuw leven. Elke dag speelden ze uren haasje over, heerlijk ravotten in het water dat langzaam opwarmde in het eerste lentezonnetje. Dag na dag werden ze groter en groter. De staart werd omzoomd en zorgde ervoor dat de kikkervisjes beter en sneller konden zwemmen. En er kwamen achterpootjes en voorpootjes. En toen verdwenen de staartjes terug. Nu volgden de veranderingen zich sneller op. Wat de huid betreft: de huidskleur veranderde en er vormde zich een bepaald patroon. Hun dikkopje veranderde in een kikkerkopje. De zintuigen ontwikkelden zich ten volle: de oren, de ogen en de bek met de fameuze kikkertong.

Bijgevolg konden de kikkervissen grotere prooien vangen en dat boven water in plaats van alleen maar onder water.

Op een zonnige voorjaarsdag kwam ik terug thuis van school. Hysterie alom. Moeder was in alle staten. Grote rampen hadden ons huis getroffen. Eén van de zeven plagen van Egypte was neergestreken in onze tuin. Honderden, duizenden kikkertjes, nog geen vingerkotje groot, verspreiden zich ongebreideld door de tuin tot aan de achterdeur van ons huis. God sta ons bij.

Vlug ging ik op onderzoek en inderdaad de tijd was aangebroken. In de wastobbe was bijna geen levende ziel meer te bekennen. Allicht had één dappere kleine kikker de eerste sprong uit de overvolle wastobbe gewaagd en de weg geplaveid voor alle andere lotgenoten. Ze hadden zich over de ganse tuin verspreid en het was nagenoeg onmogelijk de tuin te doorkruisen zonder daarbij een van de piepkleine nieuwe amfibieën onder je voeten te verpletteren. Ze wipten in het rond naar alle kanten op zoek naar een nieuwe thuis. Allicht hadden ze al door dat ze hier niet welkom waren.

Je begrijpt het. Ook deze poging om als dierenliefhebber tussen de dieren groot te worden liep op een sisser uit. In een paar dagen waren alle kleine kikkers verdwenen. Men zegt wel eens dat kikkers na 2 jaar als ze geslachtsrijp zijn, terug komen naar hun geboorteplaats om daar zelf hun eitjes te leggen en hun nieuwe kroost achter te laten. Om verdere incidenten te

vermijden, hadden mijn ouders de wastobbe geëlimineerd en ik heb dan ook geen enkele kikker meer terug gezien in onze tuin.

Na al die jaren ben ik de traumatische ervaringen uit mijn jeugd al lang vergeten en elk voorjaar, keer op keer, kijk ik reikhalzend uit naar wat de kikkers en padden in mijn eigen tuinvijvertje dit jaar weer in petto hebben.

Ook in onze Natuurpuntafdeling zijn we al verschillende jaren met wisselend succes bezig met de begeleiding van kikkers, padden en andere amfibieën in hun eerste trektocht van het nieuwe jaar. Tijdens de eerste minder koude avonden van het vroege voorjaar werden/worden in de Groenenhoek onze amfibieën de straat over geholpen door tal van natuurminnende vrijwilligers. We maken daarbij van de gelegenheid gebruik om hun aantallen te registreren. Bij

het drukken van deze uitgave zijn de resultaten van dit jaar nog niet bekend. Dat zal voor volgende keer zijn. Tot dan.

Exotische groene kikkers veroveren Belgische (tuin)vijvers

Joachim Mergeay -Laboratorium voor Aquatische Ecologie en Evolutiebiologie, Charles Deberiotstraat 32, 3000 Leuven. Joachim.Mergeay@bio.kuleuven.be

Iedereen kent ze wel: groene kikkers. Is het niet aan hun opvallende uiterlijk, dan wel aan hun luide gekwaak op zwoele zomeravonden. Menig tuinvijver bulkt ervan, en indien je er geen hebt in je tuinvijver maar er wel wil, dan koop je ze toch gewoon?

Aangezien onze inheemse groene kikkers wettelijk beschermd zijn is handel in en vervoer van deze kwakers verboden. Geen wet die echter verbiedt om gelijkaardige andere exotische soorten in te voeren en te verkopen, zolang ze niet wettelijk beschermd zijn in België en in hun land van herkomst. "Egyptische groene kikkers" mogen dan ook vrijelijk verkocht worden. Ze zijn echter enkel door specialisten van inheemse soorten te onderscheiden, en effectieve controle op de oorsprong van de verhandelde kikkers ontbreekt volledig. Bovendien weet niemand in welke mate deze uitheemse soorten een bedreiging vormen voor inheemse planten en dieren, en of ze kruisen met onze inheemse soorten.

In een zopas gepubliceerde studie in het vaktijdschrift *Molecular Ecology*

onderzochten Griet Holsbeek en medewerkers van de K.U.Leuven het reilen en zeilen van exotische kikkers in Vlaanderen. In meer dan de helft van de onderzochte locaties waren Europese meerkikkers (het grote neefje van onze groene kikkers) of andere uitheemse soorten aanwezig. De Europese meerkikker werd rond 1970 in België geïntroduceerd en is aan een stevige opmars bezig. Ongeveer één op vijf vijvers bevatte echter ook Anatolische meerkikkers, een nauw verwante soort afkomstig uit het Midden-Oosten. Gedetailleerd genetisch onderzoek toonde bovendien aan dat zowel onze Europese meerkikkers als de Anatolische meerkikkers terug te brengen zijn op handel vanuit Turkije. Hybriden tussen de Europese en de Anatolische meerkikker werden in de studie veelvuldig aangetroffen. In sommige regio's (bv. O-Brabant) bestaat het merendeel van de aangetroffen kikkers zelfs uit Anatolische meerkikkers.

Van beide soorten is intussen waargenomen dat ze zonder scrupules de kleinere inheemse groene kikkers

verorberen, maar er ook mee kruisen. Effecten op lange termijn zijn nog niet gekend, maar de kans is groot dat inheemse groene kikkers zullen verdreven worden door hun grotere exotische neefjes.

De grote boosdoeners in het hele verhaal zijn niet de handelaars, gezien ze gewoon wettelijke beperkingen omzeilen door andere soorten aan te bieden, die vervolgens verwilderen en ongecontroleerd verbreiden. Veeleer problematisch is de onlogische en logge Europese wetgeving die import van exoten enkel verbiedt indien er aantoonbare schade is (bv. roodwangschildpad en Amerikaanse bulkikker). Ten tweede is de vrijhandel binnen Europa (Schengen landen) problematisch, omdat volgens de letter van de wet handel in zulke schadelijke exoten nog steeds is toegelaten binnen de Europese grenzen. Terwijl Europa geld pompt in bestrijding (bv. van Amerikaanse stierkikker in het bekken van de Grote Nete) kunnen deze en andere exoten nog steeds legaal aangeboden worden. Dweilen met de kraan open...

RupelAartjes

Kids/ouders/grootouders ontdekken samen de natuur...

Hallo, kids

Paasvakantie...

De avonden worden langer en warmer...hopelijk kunnen jullie tot 's avonds ravotten en genieten van een nieuwe lente. Met Natuurpunt willen van dit moment gebruik maken om eens iets apart doen.

Wat dacht je immers van een avondwandeling in het boerenland?

Samen met je ouders of grootouders gaan we op stap, op zoek naar steenuiltjes. Ons kleinste uiltje bereidt zich volop voor op een nieuw broedseizoen en de uilenmannen willen zich nu wel laten horen.

Vrijdag 10 april: op zoek naar steenuiltjes in het boerenland

Steenuiltjes voelen zich perfect thuis in het kleinschalige boerenlandschap met oude knotbomenrijen. Het behoud van de knotboom is dan ook een belangrijke doelstelling van Natuurpunt.

Afspraak: 19u30 parking kerk H.Familie Tolhuisstraat, Schelle.

Vergeet vooral niet om goede stapschoenen mee te brengen en lekker warme kledij.

Begin april kunnen de avonden immers nog behoorlijk fris zijn. **Terug** op de parking aan de kerk H.Familie omstreeks 22u.

Meld vooraf je deelname even aan Erik: 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Steenuil: klein maar fijn

Woensdag 6 mei: op bezoek bij de kruidenvrouw

Hebben jullie ooit al eens een kruidenvrouw ontmoet? Wel, in Aartselaar hebben we er één uitgenodigd! In haar hoofd denkt ze voortdurend aan de natuur... altijd wil ze wat zien, horen, voelen, ruiken en proeven... Zo gauw de lente in aantocht is, gaat ze op zoek naar bloemen, blaadjes en wortels omdat die ZO bijzonder zijn en bovendien gratis!

Soms kan ze er zieke mensen mee genezen! Echt waar!

Afspraak om 13u45 in het Jeugdlokaal (onder het zwembad) Sportcentrum Aartselaar, Kleistraat 204

Kinderen vanaf 4 jaar + hun (groot)ouders

mogen komen kijken EN proeven (want we maken OOK kruidenpannenkoekjes).

Meebrengen: het mag (maar moet niet) een blad of stengel of bloem of plant uit de natuur waarvan je denkt dat die eetbaar is - plasticen huishoudhandschoenen van je mama, oma of kruidenvrouw uit je familie.

Onkosten: 1,5 euro per kind of volwassene voor Natuurpuntleden.

Volwassen niet-leden betalen 3 euro.

Snel inschrijven want er worden maar 24 kinderen op de kruidenschool toegelaten!

Inschrijven bij Hilde, email: hiljans@hotmail.com - 03/887 36 45 of bij Ria, email: ria.thys@telenet.be - 03/289 73 66

Woensdag 10 juni: woelen in de poelen van Maaienhoek

In het voorjaar is er behoorlijk wat bedrijvigheid in en rond de poelen. Amfibieën keren terug om te paren, watervogels broeden in het riet. En ook de heel kleine kriebelbeestjes zoeken de poelen op, vaak als kraamkliniek. Muggen, ééndagsvliegjes, kokerjuffers, libellen,...leggen hun eitjes in het water. Gedurende het hele stadium als larve, vertoeven ze hier. Pas als volwassen insect verlaten ze het water. Aan de hand van deze kleine larfjes en ook verschillende soorten slakjes, waterkevers, wantsen, bloedzuigers,...kan je de kwaliteit van het water bepalen. Kom je mee ontdekken welke verschillende soorten diertjes er in de poelen van Walenhoek rondzwemmen?

Vergeet vooral je stevige wandelschoenen niet! Kinderen

vanaf 4 jaar die een schepnetje hebben om waterdierjes te vangen, mogen dit meebrengen.

Afspraak: om 13u45 parking sporthal Scherpenstein, einde Parklaan Schelle **Meld vooraf** even je deelname aan Ilse: 03/887.51.69 of email: roovers_wachters@hotmail.com

schepnetje met proef foto: Fons Van den Heuvel

Woensdag 1 juli: op bezoek bij de koeien op een echte boerderij

Vandaag verwachten de koeien van Dorien en Serge ons in hun boerderij aan de Dirkputstraat in Boom. Een rustige plek waar ook een torenvalk of een uil zou kunnen broeden!

Afspraak: 14u parking Cultureel Centrum, della Faillelaan Aartselaar en terug om 16u. Voor grootouders of ouders die liever rechtstreeks naar de boerderij rijden.

In de Dirkputstraat in Boom de zijweg nemen tussen huisnummers 303 en 309. Je komt dan op het erf. De activiteit begint om 14u15.

Wij voorzien een drankje.

Onkosten: 0,50 euro voor Natuurpuntleden en kinderen, 1 euro voor niet-leden.

Vooraf inschrijven bij: Erik, email: erik.dk@skynet.be - 03/887.13.72 of bij Hilde, email: hiljans@hotmail.com - 03/887.36.45

Vogels in de regio: Winter 2008-09

Kris De Keersmaecker

Vogels in de regio is een vaste rubriek in dit tijdschrift. De waarnemingen van december tot en met februari kwamen tot stand dankzij de medewerking van: Peter Hofman, Joost Reyniers, Erwin Vereecken, Pierre Blockx, Marnix Lefranc, Patrick Versonnen, Carl Van Den Broeck, Jean Kiebooms, Wim Van Eyken, Chantal Deschepper, Bruno Nef, Fried Happaert, Paul Mees, Ronny Deckers, Willy Buellens, Jan Schrey, Leo De Landtsheer, Wim Van Den Bossche, Robert Wuyts, Peter Coppens, Pros De Langh, Chris Coeckelbergh, Dirk Colin, Mathias D'haen, Regis Nossent, Freddy Simons, Rossette De Roeck, Leo Janssen, Sven Dhuyvetter, Bart Moons, Joeri Claes, Wim Melis, Luk Smets, Lucas Vanermen, Kristel Dellette, Jan Celis, Kristof Van Asten, Joris Elst, Stijn Baeten, Jan De Clerck, Karina Samyn, Krista Van Praet, Daniel Josten, Frans Van Havermaet, Bart, Erik en Kris De Keersmaecker.

Eén Kuifduiker in winterkleed was op 11 februari aanwezig op het Zeekanaal te Ruisbroek, het was de eerste maal dat deze soort in de regio werd vastgesteld. Tijdens de winterperiode zijn kuifduikers echte zeevogels. De kuifduiker die in Wintam gezien werd, dook hier op nadat er een stevige noordwester storm was geweest. Eén eerste winter Kuifaalscholver werd op 18 januari gezien op het Zeekanaal te Wintam. Heel de periode was er een Roerdomp aanwezig te Wintam, hij pleisterde meestal op het Zuidelijk eiland waar hij zich soms zeer mooi liet bekijken. In Walenhoek te Niel werd op 6 januari eveneens een Roerdomp gezien aan een wak in het ijs.

Grote Zilverreigers werden geregeld gezien, overvliegend boven de Hoofdboslaan te Hemiksem en waarnemingen in de Kleiputten te Terhagen, het Niels Broek, het Noordelijk en Zuidelijk eiland, het Broek Denaeyer en de Heindonkse Polder. Eén Ooievaar pleisterde op 8 december in de Polder te Niel, noordwaarts overvliegende exemplaren werden op 7 februari gezien, met één ex. over AWW 5 te Rumst en op 26 februari 2 ex. over het Klaverbladbos te Wilrijk. Het adult koppel Kleine Zwanen pleisterde nog tot 31 december op het Noordelijk eiland en op 2 januari waren er zowel op AWW 5 te Rumst als op de Grote Vijver te Walem drie ex. aanwezig. Van 9 tot 12

januari pleisterden er 4 adulte Wilde Zwanen op de Grote Vijver te Walem.

Tijdens de vorstperiode van begin januari waren er hoge aantallen Toendrarietganzen aanwezig, de grootste aantallen werden geteld op 2 januari met 144 ex. overvliegend langs de Rupel te Rumst, op 15 januari 153 ex. pleisterend aan de Keelhoevestraat te Reet en op 12 januari 42 ex. pleisterend in de Laarpolder te Schelle. Gelijktijdig waren er ook hoge aantallen Kolganzen aanwezig, over heel de regio werden er groepjes gezien, met

137 ex. op de Schelde te Hemiksem, 112 ex. over de Rupel te Schelle en tot 350 ex. pleisterend op de Bovenzanden te Heindonk. Een groep van 19 Brandganzen zat op 11 januari in de Laarpolder te Schelle. Eén adult mannetje Krooneend werd gedurende de periode geregeld gezien op de Grote Vijver te Walem. Eén adult vrouwtje Witoogeend was tussen 13 december en 24 januari geregeld aanwezig op AWW 5 te Rumst en had zich tussen 31 januari en 7 februari verplaatst naar de Grote Vijver te Walem. Toppers werden gezien met 2 exempla-

Wilde zwanen foto: Chantal Deschepper

ren op 16 januari aan de Oude sluis te Wintam en telkens één exemplaar op 29 december op het Zeekanaal te Wintam en op 31 januari op de Grote Vijver te Walem. Tot 21 Brilduikers waren aanwezig op AWW 5 te Rumst. Heel de periode was er één vrouwtje Nonnetje aanwezig op het Noordelijk eiland en eenmaal werd ze zelf gezien op de Rupel te Niel. Eén vrouwtje Middelste Zaagbek was op 12 en 13 december aanwezig op de Grote Vijver te Walem. Van 26 december tot 2 januari en op 30 januari werden er twee Grote zaagbekken gezien op AWW 5 te Rumst, in het Broek Denaeyer waren er twee exemplaren aanwezig op 31 januari en 8 februari en één vrouwtje werd op het Noordelijk eiland gezien van 18 tot 27 februari.

Eén Rode Wouw vloog op 26 februari over de Maaienhoek te Schelle. Heel de periode waren er Blauwe

Waterraal foto: Raymond De Smet

Kiekendieven aanwezig, met op het Noordelijk eiland minstens 3 verschillende exemplaren, waarnemingen van solitaire vogels werden gedaan in de Laarpolder en de Maaienhoek te Schelle en de Kleiputten te Rumst. Eén vrouwtje Havik vloog op 15 februari over de Kleiputten te Terhagen. Heel de periode was er terug een koppel Slechtvalken aanwezig aan de Centrale te Schelle, op 19 december moest er echter wel weer een extra mannetje verjaagd worden. Koppeltjes Patrijzen werden gezien in de Speltenvelden te Schelle en in de Morenhoek te Rumst. Tot 6 Waterrallen foerageerden tijdens de vriesperiode in de ijsvrije gracht op het Zuidelijk eiland.

De eerste Scholekster van het jaar vloog op 15 februari langs de Schelde te Hemiksem. Op 26 februari vlogen er 2 Goudplevieren over het Noordelijk eiland. Houtsnippen waren aanwezig in het Kerkeneinde te Hemiksem, het Niels Broek, de Kleiputten te Niel, het Cleydaelhof te Aartselaar, de Kleine Steilen te Boom, gebied Wolfshoeve te Reet, in de Kleiputten te Terhagen, Maaienhoek te Schelle en één over de Hoofdboslaan te Hemiksem vliegend. Op 4 december werden er vier Bokjes gezien op het Noordelijk eiland en op 13 december was één exemplaar aanwezig in de Kleiputten te Rumst. Op 26 februari vlogen er 3 Grutto's over het Noordelijk eiland. Eén Oeverloper foerageerde op 19 en 29 december op de Rupel te Niel.

De soort van de periode was één adul-

te Rosse Franjepoot in winterkleed die van 24 tot 29 januari op het Noordelijk eiland aanwezig was. Het betrof nog maar de tweede waarneming ooit van deze soort in de regio. Op 26 januari waren er twee adulte Geelpootmeeuwen aanwezig op AWW 5 te Rumst. Eén adulte Pontische meeuw werd zowel gezien op het Noordelijk eiland als AWW 5 te Rumst. Op het Noordelijk eiland waren er twee Baardmannetjes aanwezig op 26 december en 9 en 15 februari. Over AWW 5 te Rumst kon er elke avond slaaptrek worden waargenomen van circa 33 Roeken naar een slaappleats ergens in het Mechelse. Groepjes Grote Barmsijzen werden gezien met 6 exemplaren op 2 januari in De Schorre te Boom, 8 exemplaren op 26 januari in de Kleiputten te Terhagen en 5 exemplaren op 11 februari in de Walenhoek te Niel. Vier Kleine Barmsijzen werden op 8 februari gezien in het Broek Denaeyer. Appelvincken werden gezien met 6 exemplaren in De Schorre te Boom en één exemplaar aan de Hoofdboslaan te Hemiksem.

Gelieve uw waarnemingen van de lente (maart tot en met mei) te posten op de waarneming-site www.waarnemingen.be. Met dank, Kris

Wachten op Edwaar

Jutta Kleber

'Als een man 45 wordt, koopt hij een sportcar, graaft hij een vijver of begint hij vreemd te gaan.' Wie deze waarheid ooit bedacht (vermoedelijk een man), was vast niet op de hoogte van het feit dat ook vrouwen een midlife crisis doormaken. Ondergetekende kan u bevestigen dat dat wel degelijk zo is.

Ik heb een hekel aan auto's in het algemeen en sportwagens in het bijzonder, en vreemdgaan vind ik ook niet echt een optie. Zodoende begon ik op mijn 43 (vrouwen zijn nu eenmaal wat vroeger met dat soort dingen) met het graven van een vijver. Een klein vijvertje, want met een terras, kruidenhoekje, sportveldje, kippenhok en schommel voor de jongste, was onze tuin al aardig vol. Een klein vijvertje, zodat ik alvast kon oefenen voor later, als de schommel weg zou zijn en er een grote vijver zou komen.

Ik genoot vanaf de eerste dag van mijn kleine biotoopje. Ik kon uren zitten turen naar schrijvertjes, bootsmannetjes, geelgerande watertorren en schaatsenrijdertjes, wonderlijke kinkelende winkelende waterdingen, met of zonder zwart kabotseke aan ...

Ik bestudeerde hoe de zuurstofplantjes het dapper opnamen tegen de steeds dreigende algenbloei, en hoe de oevertjes van mijn kleine pareltje langzaam volgroeiden met wederik, kruipend zenegroen, vergeet-me-nietjes en nog meer kleurrijk spul. Maar er ontbrak nog iets aan al dat geluk: kikkers!

Ze waren in de buurt, dat wel! Op mooie zomernachten hoorden we ze kwaken in de reuzegrote vijver van

Vijver Jutta- foto Jutta Kleber

Groene Kikker
foto Fons Van den Heuvel

onze achterburen. Padden, ja, die hadden we wel eens in onze tuin gezien. Maar kikkers ...

Alle ecologisch verantwoorde literatuur vertelde me dat ze heus wel vanzelf zouden komen, dat ik er zeker géén mocht weggatten uit de natuur, dat ik gewoon maar moest wachten... En dus wachtte ik... lang.

Meer dan een jaar na mijn door midlife crisis ingegeven graafwerkzaamheden, was er nog steeds niet één kikker te bespeuren geweest! Tot op een dag...

Ik ging de kippen eten geven, achterin de tuin, toen mijn aandacht getrokken werd door een verdachte plons, die uit de richting van de vijver kwam. Ik ging kijken, en constateerde slechts een vreemd wolkje aarde in het vijverwater, verder niets.

Toen ik een kwartiertje later terug langs de vijver kwam, zat hij daar... Edwaar!

Een max van een grote groene kikker met van die machtige blaaskaakjes en een smoel die zei 'sorry, folks, deze vijver is van MIJ'!

Ik kon hem alleen maar gelijk geven. Met een krop in de keel vertelde ik het blijde nieuws aan mijn huisgenoten. Een voor een slopen we naar de

vijver en brachten we verslag uit aan elkaar: Edwaar is aan het zonnen, Edwaar dook in de vijver, Edwaar hangt aan de waterkant z'n longetjes vol te zuigen...

De dag kon niet meer stuk!

Tot zover het leuke deel van dit verhaal. De dagen erna verstreken, zonder Edwaar. Het gemis knaagde aan mij, ik voelde een leegte, de vijver was niet meer wat hij geweest was. Wat heb je aan een vijver vol schrijvertjes, bootsmannetjes, geelgerande watertorren en schaatsenrijdertjes, wederik, kruipend zenegroen en vergeet-me-nietjes, als er niet eens een kikker in zit?

Ik kreeg last van schuldgevoelens: waren we te vaak gaan kijken? Had ik te heftig de bladeren uit het water geschept? De kippen zouden hem toch niet opgevreten hebben... of de kat? Misschien vond Edwaar ons vijvertje gewoon te min. Zei zijn smoel eerder iets als 'sorry folks, if that's all, I move on'. Misschien zat ie midden in een midlife crisis. In dat geval heeft ie waarschijnlijk voor het vreemdgaan gekozen. Want een sportcar, da's niks voor kikkers, en vijvers graven, dat laten ze liever aan een ander over.

Een nieuwe cursus: kijken naar vleermuizen

Op warme zomerse avonden lijken ze soms wel rond onze hoofden te vliegen. Weinige diersoorten vroeger en nu, hebben zo tot de verbeelding van mensen gesproken als vleermuizen.

Het fabeltje dat vleermuizen in je haar vliegen houdt nog steeds goed stand. Tijdens deze cursus bieden we een aantal boeiende ontmoetingen aan met onze vleermuizen zonder dat ze in je haar vliegen...

We nemen een prima start met een infomoment in het vergaderzaaltje van de sporthal in Terhagen, waar Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie ons inleidt in de wondere wereld van de vleermuizen.

Laatvliegers in de kerk van Niel
foto: Raymond De Smet

Hieronder alle info over de cursus:

Dinsdag 4 augustus: infoavond met Joeri Cortens

Joeri Cortens, medewerker van Natuurpunt Educatie laat ons kennismaken met de bijzondere levenswijze van deze mysterieuze nachtdieren. Niet alleen worden alle Vlaamse soorten voorgesteld, we staan ook stil bij een aantal prangende levensvragen. Hoe klein is het geslacht van een kleine dwergvleermuis? Waarom heeft een watervleermuis grote voeten? Is een meervleermuis meer vleermuis dan een kleine hoefijzerneus? En wat heeft Tom Boonen met een ingekorven vleermuis te maken? Dit en nog veel meer plezante weetjes, maar ook bloedserieuze en -stollende ecologische verhalen staan je te wachten op deze infoavond.

Afspraak: 19u30 vergaderzaaltje, sporthal Uitgedekt Schoor, Europalaan 3 Terhagen

Maandag 17 augustus: op stap met de batman

Dirk Costrop is een ware batman, bezeten door vleermuizen. In zijn vrije tijd verkent hij kerkzolders en verdoken hoekjes van gebouwen, bunkers en ijskelders op zoek naar vleermuizen. Vandaag brengen we met Dirk een bezoek aan de ijskelder van het Hof ter Eycken in Rumst. In samenwerking met de gemeente Rumst heeft Natuurpunt deze ijskelder ingericht als overwinteringsplaats voor vleermuizen. Daarna maken we een avondwandeling in de Oude Nete-arm, waar we hopelijk een ontmoeting hebben met juist...vleermuizen.

Afspraak: 20u30 ingang park, Hof ten Eikenlaan Rumst

Donderdag 27 augustus: kijken naar laatvliegers

Topattractie van de avond worden de uitvliegende laatvliegers aan de kerk van Niel. Met een vleugelspanwijdte van zo'n 35 cm zijn laatvliegers best wel imposante diertjes. Op de zolder van de Nielse kerk huist een kolonie van ongeveer 40 vleermuizen. Daarmee staat ze in de Antwerpse kraamkolonie top-5. Na het bekijken van de laatvliegers maken we een wandeling door de polders van Niel en Schelle, waar we hopen op een ontmoeting met jagende laatvliegers

Afspraak: 19u45 parochiehuys, Kerkstraat 3 Niel

Zaterdag 19 september: op zoek naar vleermuizen in het fort van Bornem

De Antwerpse fortengordel staat internationaal bekend voor de vele vleermuizen die er overwinteren. Omwille van de bijzondere waarde van de forten voor de fladderende zoogdiertjes heeft men in 2001 een groot deel van deze fortengordel tot Europees Habitatrichtlijngebied opgewaardeerd. Vleermuizen zoeken voor hun winterslaap plaatsen op waar het rustig is, net niet vriest en waar het vochtig is. In veel forten zijn er genoeg gangen en kamers te vinden die ideaal zijn voor zo'n overwintering. Het fort van Bornem hoort bij de derde fortengordel en is één van de toplocaties voor overwinterende vleermuizen.

Herwig Mees van Natuurpunt Klein-Brabant leidt ons rond in de gangen van het fort.

Aangepaste kledij (die een beetje vuil mag worden) en laarzen zijn een absolute must.

Afspraak: 9u30 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom, daarna rijden we carpoolend naar het fort van Bornem. Of om 10u aan de ingang van het fort, Barelstraat Bornem

Inschrijven voor de cursus vleermuizen, kan door een storting van 14 euro of 10 euro (-16 jarige) op rekening 001-3845875-95 van Natuurpunt Rupelstreek, kern Boom-Rumst, met vermelding:

Cursus vleermuizen, je telefoonnummer en eventueel emailadres.

Niet-Natuurpuntleden betalen 20 euro.

Wacht vooral niet te lang om in te schrijven, het aantal deelnemers is beperkt tot max. 20 personen.

Meer info: Sven Lambrecht - 0499/23.98.00 - svenlambrecht@gmail.com

Visie natuurontwikkeling in de voormalige kleigroeven van Rumst

Fried Happaerts

Onze afdeling kreeg eind december een bericht van het studiebureau Arcadis met volgende boodschap:

"De provincie Antwerpen wenst een geïntegreerde visie te ontwikkelen voor de nabestemming van de ontginningsgroeven ten zuiden van de woonkern Reet (gemeente Rumst). Ter voorbereiding van dit 'Masterplan Rumst' is ons studiebureau Arcadis Belgium i.o.v. Wienerberger nv gestart met een algemene inventarisatie van de huidige situatie, o.a. de eigendomssituatie, de ecologische kenmerken, bodemgebruik,...

Via deze weg zouden wij u willen vragen of uw natuurvereniging bijkomende informatie heeft omtrent de landschapsecologische waarde van het projectgebied, met name recente inventarisaties, monitoring,... Indien uw vereniging ideeën heeft voor de herinrichting van de kleigroeven, dan mag u deze ook gerust neerschrijven. In bijlage vindt u een situering van het projectgebied.

Alvast bedankt voor uw tijd."

Situering

Het aangeduide studiegebied (zwarte afbakening) omvatte in grote lijnen twee delen waarover we graag onze mening geven: de reeds ontgonnen kleiput die ligt tussen de Hoogstraat (orientatietafel) en de Hollebeekstraat te Rumst en het nog te ontginnen gedeelte dat zich bevindt ten zuiden van de het dorp Reet.

Over het industriegebied thv de Nieuwstraat Rumst-Terhagen en het landbouwgebied onder de Molenstraat te Reet hebben we geen mening geformuleerd.

Het op het gewestplan aangeduide golfterrein werd niet opgenomen in het studiegebied. Onze visie hierover hebben we echter al meermaals kenbaar gemaakt. Kort samengevat komt het erop neer dat we, als natuurvereniging, vinden dat de ecologische waarde van dit gebied te groot (geworden) is om hier nog een golfterrein te ontwikkelen.

Maar nu vroegen ze onze visie over het gebied dat wel een bestemming als natuurgebied heeft gekregen of

dit in de toekomst (na ontginning) zal krijgen. Hieraan wilden we graag meewerken. Spijtig genoeg is dit terrein volledig in handen van privé-eigenaars (voornamelijk Nv Swenden en NV Prayon), en kregen we geen toestemming tot het uitvoeren van terreininventarisatie. Daarom hebben we onze visie moeten uitwerken met ietwat beperkte gegevens en waarnemingen. Gelukkig zijn vogels ook van ver waarneembaar en konden we toch over beperkte terreingegevens beschikken. Ook recente luchtfoto's (vanuit o.a. een luchtballon) zijn hier van groot nut geweest. Zodoende denken we dat we een gefundeerde visie hebben kunnen uitwerken, die we graag aan jullie toelichten.

Algemene Visie op het gebied

De kleiputten van Rumst hebben heel wat troeven en potenties voor natuurontwikkeling. Vooral door de nagenoeg onmiddellijke ligging bij het kruispunt van de grote rivieren Dijle, Nete en Rupel wordt dit gebied vaak bezocht als tussenstopplaats door trekvogels. Op de website www.waarnemingen.be worden deze waarnemingen zeer regelmatig gemeld.

Ook de specifieke situatie van het gebied, zijnde een kleigroeve die aan de noordzijde nog in ontginning is, maakt dat het gebied speciale biotopen creëert voor specifieke fauna en flora. De ligging van het gebied in een put geeft bovendien een specifiek microklimaat.

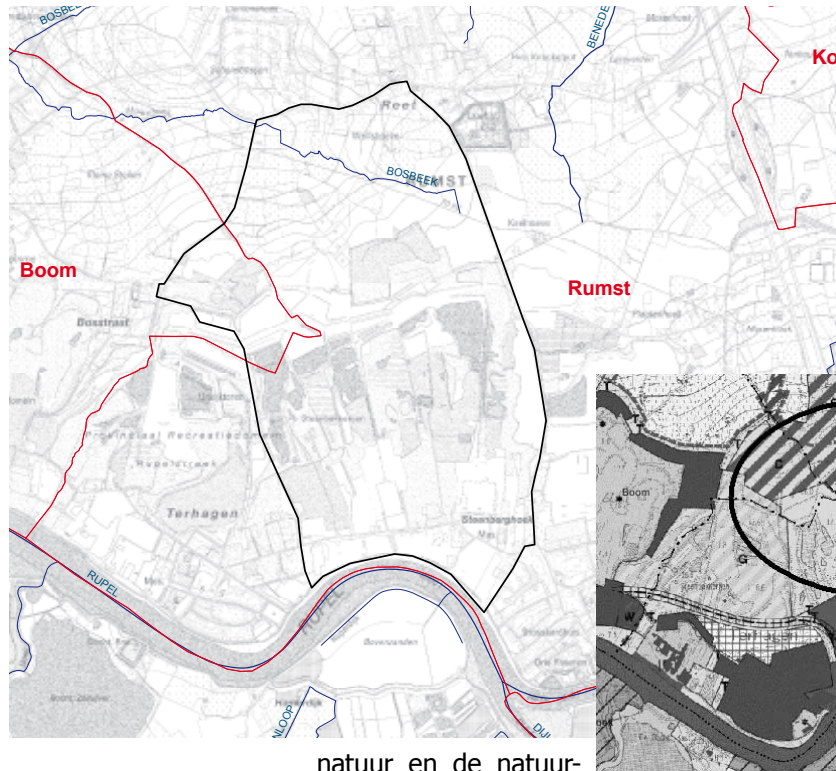
Natuurpunt Rupelstreek hecht dan ook groot belang aan de aanwezige

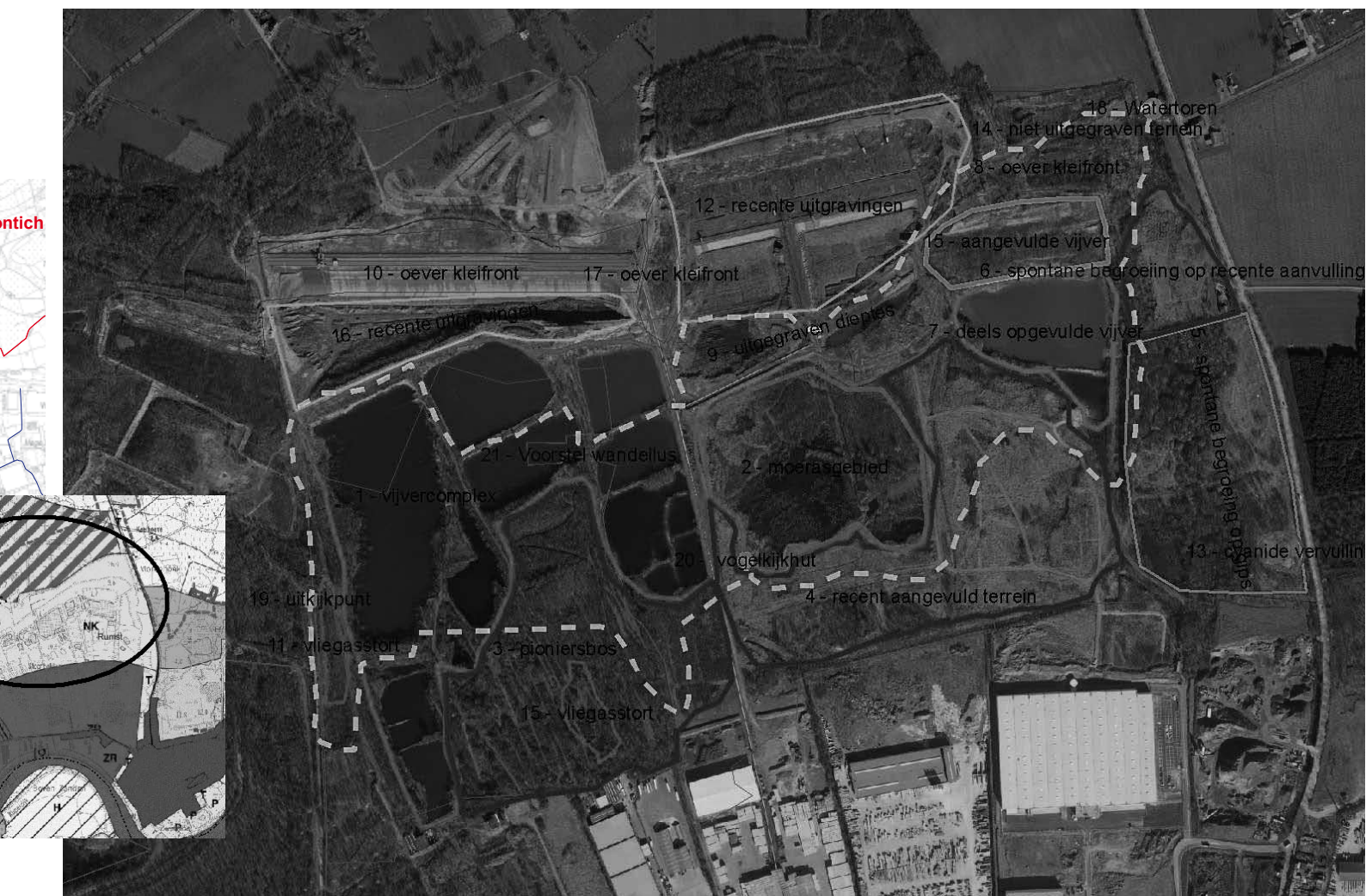
natuur en de natuurpotenties van het gebied. Ondanks het feit dat we geen inventarisaties op het terrein zelf hebben kunnen uitvoeren, zijn we ervan overtuigd dat het gebied momenteel reeds een grote natuurwaarde heeft en dat deze - mits goed beheer - nog zeer sterk kan toenemen.

Bespreking per deelgebied

1. Complex van diepe en ondiepe vijvers.

Deze vijvers zijn ontstaan door diepte-ontginning van de kleilaag. Sommige van deze vijvers hebben steile oevers en zijn zeer diep (tot 20 meter). Hier bestaat de mogelijkheid tot gedeeltelijke opvulling die voldoet aan alle wetgeving. Belangrijk is dat een eventuele opvulling binnen een beperkte termijn gerealiseerd kan worden (max 5 jaar), zodat de natuurontwikkeling niet te lang gehypothekeerd wordt. Het is wenselijk van een variatie in diepte te realiseren (van moerasgebied naar diepere vijvers). Ook moet er aandacht zijn voor de aanleg van zachte hellingen, liefst in het zuiden. Dit heeft als voordeel dat het water hier snel kan opwarmen. Dit creëert interessante biotopen, zogenaamde rietlanden. Deze zijn interessant voor amfibieën en voor de uitbreiding van reeds aanwe-

zige moerasvogelpopulaties (waterral, dodaars, bosrietzangers, blauwborst, porseleinhoen, roerdomp,...)

2. moerasgebied

Dit is momenteel reeds een zeer waardevol gedeelte van het terrein. Hier moet men opletten voor verstoring door bijv. overdreven recreatie. We pleiten hier voor een doordachte en beperkte aanleg van wandelwegen. Een vogelkijkwand of -hut zou hier de potentiële verstoringdruk in goede banen kunnen leiden.

Het beheer van dit gebied moet leiden tot het instandhouden van dit moerasgebied (kapbeheer op termijn).

De waterhuishouding moet aangepast zijn zodat er voldoende dynamiek blijft om verlanding te vermijden.

3. pioniersbos

Hier kan best de spontane, natuurlijke bosgroei blijven kansen krijgen. Het gebied is belangrijk voor bosvogels. Er moet onderzocht worden wat de invloed is van de oude vliegassenstortplaatsen in dit gebied. De wilde onderbegroeiing van voornamelijk bramen is interessant voor vogels zoals de nachtegaal.

4. jong wilgenopslag

Dit zeer jong wilgenopslag kan mogelijk door begrazing beheerd (vb. heck-

runderen) worden.

5. Voormalig gipsstort

De cyanidevervuiling moet gesaneerd worden, nadien kan dit terrein eveneens beheerd worden door middel van grote grazers.

6. recente grondophoging

Natuurlijke successie is hier wenselijk.

7. gedeeltelijk opgevlude verdiep

Deze is belangrijk voor broedende watervogels en is tevens een rustplaats voor doortrekkende watervogels door ligging in nabijheid van Rupel en Nete.

10. en 17. Oevers kleifront

Deze zijn van groot belang als broedplaats voor de oeverzwaluwen. Het is belangrijk dat er jaarlijks vrije oevers aanwezig zijn.

12 en 16. Recente uitgravingen.

Deze zijn van groot belang als biotoop voor de rugstreeppad

13, 15 Vliegassenstortplaats, cyanidesverontreiniging

Aandachtsplaatsen waar mogelijk nog sanerings- of beschermingsmaatregelen noodzakelijk zijn

14. Niet afgegraven terrein

Interessante flora (duizendguldenkruid, zomerbitterling,...)

visie recreatie

Natuurpunt Rupelstreek is voorstander om het gebied toegankelijk te maken voor zachte recreatie met respect voor aanwezige en potentiële natuur en stiltegebieden. Er wordt voorgesteld om twee wandelpaden doorheen het gebied te trekken nl. vanaf de oriëntatietafel tot watertoren en terug. Rond vijvers en moerassen moeten evenwel rustgebieden voorzien worden waar geen voetgangers, fietsers kunnen komen.

Het is wenselijk van op een strategische plaats een vogelkijkhut te voorzien thv de moeraszone om vogelwaarneming te doen en van de omgeving te kunnen genieten.

Er moet vermeden worden dat het gebied te veel volk tegelijkertijd zal aantrekken.

visie beheer

Een begrazing door grote grazers (vb Heckrunderen,...) is wenselijk om open plekken te behouden en voedselarme vegetatie te bevorderen.

Verder is beheer naar de instandhouding van de prioritaire soorten van het gebied: vb-en zijn

Oeverzwaluw : voorzien van afgekalf-

de oevers, zandhopen

Rugstreeppad: voorzien van nieuwe gegraven poelen

visie veiligheid

Er moeten veiligheidsmaatregelen voorzien worden rond de transportband bv. door middel van een hek. Deze moet wel oversteekbaar zijn op enkele voorziene plaatsen (wandelpad – fietspad).

Visie natuurontwikkeling nog te ontginnen gebied

Bij verdere ontginning zijn er maatregelen gewenst voor het instandhouden en uitbreiden van de aanwezige populatie met typische soorten:

- oeverzwaluw
- rugstreeppad
- boomvalk
- libellen
- moerasvogels (waterral, porselein-hoen, dodaars,...)
- rietvogels (blauwborst, rietzangers,...)

Bespreking Vogel- en libelleninventarisaties:

Wim Van Nunen

De inventarisatierondes leren ons dat de Kleiputten van Terhagen mooie aantallen aan diverse broedvogels huisvest. Interessante soorten als Dodaars, Boomvalk, Bruine Kieken-dief, Waterral, Steenuil, IJsvogel, Sprinkhaanzanger tonen aan dat de putten een grote ecologische waarde hebben.

IJsvogel, Wielewaal, Gekraagde Roodstaart en Nachtegaal zijn opgenomen in de lijst van Prioritaire Soorten in de Provincie Antwerpen (Provinciaal Natuurontwikkelingsplan) en genieten internationale en/of regionale bescherming (habitat- en vogelrichtlijnen, Vlaamse Rode Lijst).

Het gebied toont ook zijn waarde als pleisterplaats. Schaarse tot zeldzame trekvogels vinden er een rustpunt. Waarnemingen van soorten zoals: Krooneend, Zomertaling, Grote Zilverreiger, Ooievaar, Zwarte Wouw, Bokje, Houtsnip, Draaihals, Beflijster, Europese Kanarie illustreren dit.

De ligging van het gebied aan de Rupel is daar niet vreemd aan. Vele trekroutes volgen grote landschapselementen zoals waterlopen.

Ook wat betreft libellen stellen we een diversiteit vast die onmiskenbaar de natuurwaarde van de Kleiputten

Bespreking per aandachtsoorten

oeverzwaluw	nodig : rechte afgekalfde wanden, foerageergebieden: waterplassen, moerassen, e.d.
rugstreeppad	nodig: pionierssoort, ondiepe plassen met weinig begroeiing
boomvalk	nodig : libellen en zwaluwen , hoge bomen
libellensoorten	moerasgebieden
moerasvogels	nodig : moeras, vijvers met zachte oevers
rietvogels	nodig : riet

onderlijnt. Hierbij mogen we vooral soorten als de Vuurlibel, Kanaaljuffer, Plasrombout en de Bruine korenbout in het vet zetten. Daarenboven staat de Bruine Korenbout op de Vlaamse Rode Lijst en werd die opgenomen op de lijst van Prioritaire Soorten in de Provincie Antwerpen. Verder oönatologisch onderzoek zou hieraan ongetwijfeld nog uitbreiding kunnen geven. Algemeen kunnen we concluderen, dat het gebied nu reeds zeer waardevol is, zowel wat betreft vogels als libellen en bovendien grote potenties kent. De volledige inventarisaties zijn te bekomen op aanvraag.

Oeverzwaluw
foto Fons Van den Heuvel

Moerasgebied in de Terhagse Kleiput – foto Erik De Keersmaecker

Een nieuwe frisse wind in de werking van de kern Boom - Rumst

Sven Lambrecht

Beste mensen,
Goed nieuws !!! In ons vorig ledenblad kon u onze oproep lezen voor een 'Booms moment'. We wilden de kernwerking Boom-Rumst nieuw leven inblazen en waren naarstig op zoek naar nieuwe mensen die zich mee wilden inspannen voor de natuur in Bos N en ver daarbuiten. Na een geslaagde opkomst, waarbij we een 10-tal mensen mochten verwelkomen, belegden we een nieuwe kernvergadering op dinsdag 10 maart. Het werd een memorabele avond.

Zonder meer. Ik had spijt dat ik mijn fototoestel niet bij had, 't zou een mooie foto voor in ons ledenblad geweest zijn... Met 17 waren we. Een nieuwe, gedreven ploeg: een gezonde mix van jong geweld en rijpe ervaring. Een heel divers publiek, met één gemeenschappelijke deler: een liefde voor natuur. Een ploeg waarbij eenieder zijn steentje wil bijdragen om tot een mooier resultaat te komen. Waarbij ieder - naar eigen vermogen en interesse - meewerkt om van Boom ('bestaat er een mooiere gemeente-naam ?') en Rumst een groenere plek

te maken.

Van zo een ploeg wil ik graag het aanspreekpunt zijn. Hier wil ik mij graag voor inzetten. Omdat in mensen investeren de beste investering ooit is. En als ik dan als kersverse nieuwe voorzitter van de kern Boom-Rumst ook bepaalde tradities in stand moet houden, zoals het 'eerste rondje betalen' op onze kernvergadering en een 'woordje schrijven' in ons ledenblad, neem ik er die met alle plezier bij ! Tot op onze volgende ontmoeting !
Sven Lambrecht

Zonnen voor meer natuur!

Je co²-uitstoot
verminderen?

zie ook pag. 7

Recupereer uw lidgeld !

Wist u dat u gemakkelijk uw lidgeld kan recupereren ? Vertoon van uw lidkaart geeft u immers recht op korting in verschillende winkels, een overzichtje:

- Natuurpunt Winkel Mechelen, Stationstraat 40, Mechelen: boeken en optiek 10 % ledenkorting
- Natuurpunt Winkel Ekeren (lokaal verkooppunt) Steenstraat 25, 2180 Ekeren: beperkt gamma Natuurpunt Winkel, optiek enkel op afspraak, 10 % ledenkorting
- Sights of Nature, Pieter de Conincklaan 108 in 8200 St-Andries Brugge, 050-31 50 01, son@deputter.com. Fungeert als Natuurpunt-optiekshop, waar leden terecht kunnen voor deskundig advies bij aankopen van verrekijkers, telescopen en statieven. Op vertoon van je lidkaart krijg je tien procent korting!
- Schoenen Torfs: Boomsesteenweg 960A, Wilrijk. Als lid van Natuurpunt krijg je vanaf nu 10% onmiddellijke korting bij de aankoop van nieuwe schoenen van Torfs! De voorwaarde is dat je een paar oude schoenen meebrengt. Je oude schoenen gaan dus niet op de afvalberg, maar krijgen een herstelbeurt en een nieuw leven. De totale opbrengst van de actie schenkt de winkel aan Natuurpunt voor de aankoop en het beheer van natuurgebieden in jouw buurt!
- AS-Adventure, Boomsesteenweg 666, Wilrijk: buitensport- en kampeerbenodigdheden: 5 % korting.
- Tony Mertens, Boomsesteenweg 627, Wilrijk: 10 euro korting bij de aankoop van Naturam-verf van 50 euro
- De Berghut, Plezantstraat 11, Hamme: alpinisme, speleo, trekking, kamperen: kortingscheque 10 % te verrekenen in volgende aankoop.
- Bever Zwerfport, Bredabaan 968, Merksem: kamperen, buitensport: 10% korting
- Optiek Van Grootven, Kapellestraat 20, Aartselaar: verrekijkers, telescopen: 10 % korting (5 % op dure merken Swarovski, Zeiss, Leica)
- De Zingende Druif, Landstraat 32, Nijlen: wijnhandel: 11 flessen kopen = 1 gratis

Natuurkalender 'Rupelstreek'

Zaterdag 4 april: Nacht van de Duisternis in Reet

Uilen en vleermuizen hebben steeds tot de verbeelding van mensen gesproken. Ze hebben dan ook iets mysterieus over zich. Licht het aan hun verbondenheid met de nacht? Tijdens de Nacht van de Duisternis kan je kennis maken met alle Europese uilensoorten. Ook stellen we enkele vleermuizensoorten voor die in onze omgeving voorkomen. Daarna maken we een wandeling door het boerenland van Reet, waar we op zoek gaan naar steenuiltjes. Het steenuiltje voelt zich perfect thuis in het kleinschalige boerenland met oude knotbomenrijen. Dat bleek duidelijk uit de resultaten van inventarisatiecampagnes van Natuurpunt. Begin april kunnen de avonden soms nog behoorlijk fris zijn, warme kledij en een paar stevige stapschoenen zijn dan ook een aanrader.

Afspraak: 19u oud gemeentehuis, Laarstraat Reet

Meebrengen: Warme kledij, stapschoenen

Einde: omstreeks 22u30

Meer info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Steenuilt foto: Hugo Willoex

Vrijdag 10 april: Kids/ouders/grootouders gaan op zoek naar steenuiltjes

Meer info op de kidspagina's

Vrijdag 17 april: Open bestuursvergadering Natuurpunt Rupelstreek

Heb je zin om mee te denken en mee te werken aan de projecten van Natuurpunt in de Rupelstreek, aarzel dan niet om eens af te komen.

Afspraak: 20u tot 22u30 bezoekerscentrum de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 email: erik.dk@skynet.be

Zondag 26 april: Dag van de Aarde in de kleiputten van Terhagen

De zorg om het behoud van de "natuurrijke" kleiputten tussen Boom, Terhagen, Reet en Rumst ligt bijzonder hoog bij Natuurpunt Rupelstreek. Een evenement zoals de Dag van de Aarde is dan ook een uitgelezen moment deze natuurbodschap uit te dragen...

De kleiputten tussen Rumst, Reet en Terhagen hebben immers alle potenties uit te groeien tot het grootste natuur- en stiltegebied in onze regio. Dit ruim 200 ha groot gebied onderging het laatste decennia dan ook een echte metamorfose. Naast de oude en nieuwe baggerputten vindt je er pioniersbossen, grote vijvers, tientallen poelen, struwelen en moerasbos. De soms steile hellingen van enkele oude kleiputten vormen prima broedplaatsen voor honderden oeverzwaluwen. Bij de gewestplanwijziging van 1998 werd een groot deel van het gebied ingekleurd als natuurgebied. Een erg belangrijke stap naar meer natuur in onze regio. Tijdens de Dag van de Aarde kan je kennis maken met de soms verrassende natuur...

Natuurpunt Rupelstreek, kern Boom Rumst organiseert deze dag in samenwerking met de Terhaagse wandelvereniging de Kleitrappers:

Vroege vogels in de kleiputten

Afspraak: 7u chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat 2 Terhagen

Tijdens de vroege ochtendwandeling kan je kennismaken met de vroege vogels van de kleiputten: blauwborstjes, kleine karekieten en mogelijk ook met de nachtegaal, de superzanger onder onze kleine zangvogels. Omstreeks 9u zijn we terug aan het chalet van de Kleitrappers en staat er een ontbijt voor je klaar. Prijs 5 euro/per persoon.

Inschrijven voor de ontbijtwandeling: Fried Happaerts: 03/888.81.15 of via email: friedh@telenet.be

Voorjaarsbloeiërs in de kleiputten

Afspraak: 10u chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat 2 Terhagen

Tijdens deze excursie wandelen we langs verschillende biotopen in de kleiputten: pioniersbos, moerasbos, rietlanden, grote

en kleine poelen en zandige terreinen. Met uitleg over wat er groeit en wat er woont of verblijft. Wandeling duurt tot 12u30.

Meer info: : Fried Happaerts: 03/888.81.15 of via email: friedh@telenet.be

Lentelandschap in de kleiputten

Afspraak: 14u chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat 2 Terhagen
Op deze wandeling genieten we vooral van het landschap en geven we uitleg over de geschiedenis en de mogelijke toekomst van de kleiputten. De wandeling duurt ongeveer 2u30.

Meer info: Fried Happaerts: 03/888.81.15 of via email: friedh@telenet.be

Zaterdag 9 mei en zondag 10 mei: Mano Mundo Boom

Natuurpuntmedewerkers die broodjes smeren voor de medewerkers van Mano Mundo en een Natuurpuntinfostand waren er de voorbije jaren stevast bij tijdens het Wereldmuziekfestival.

Dit jaar doen we er iets nieuws bij, in het Doe Dorp kunnen de kids kerk- uilenbraakballen pluizen bij Natuurpunt, als voorproeftje doen we er vooraf ook nog een korte presentatie bij, waarbij we de kerkuil en zijn prooidieren even voorstellen... Of je kan aan het natuurrad ook natuurvragen oplossen. Bijv. Hoeveel poten heeft een spin? Is een fuut een watervogel of een bosvogel?

Je kan ons op Mano Mundo bezoeken op zaterdag 9 mei tussen 13u en 19u en op zondag 10 mei tussen 13u en 18u.

Pinksterbloem foto: Fons Van den Heuvel

Zaterdag 23 mei: Nachtegalen in Walenhoek

Omzeggens al onze zomervogels zijn nu terug vanuit de overwinteringgebieden in Zuid-Europa en Afrika. Bij valavond is Walenhoek het decor voor de wonderbaarlijk mooie zang van de nachtegaal.

Afspraak: 20u bezoekerscentrum de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Meebrengen: je brengt best goede staplaarzen mee, na een korte of langere regenperiode kan het behoorlijk drassig zijn in Walenhoek.

Een verrekijker kan natuurlijk ook erg nuttig zijn

Einde wandeling: omstreeks 22u

Meer info: Carine Wils: 03/888.30.74 en Frank Van der Velde: 03/888.39.44

Zondag 31 mei: Zwaluwenfietstocht in de Rupelstreek

Zwaluwenweekend in Vlaanderen! In dit zwaluwennummer mogen enkele zwaluwenfietstochten dan ook niet ontbreken. Vandaag fietsen we langs de beste zwaluwkijkplaatsen in de Rupelstreek. Huiszwaluwen in het centrum van Boom en Rumst en aan de Electrabelcentrale in Schelle. Boerenzwaluwen in het boerenland van Rumst, Reet en Schelle en oeverzwaluwen in de natuurrijke kleiputten van Terhagen. Tussendoor gieren de gierzwaluwen door de lucht...

Ben je gek van zwaluwen? Kijk dan ook even in de Natuurkalender van Natuurpunt Aartselaar

Afspraak: 13u30 parking Rochus (achter frituur) Colonel Silvertopstraat Boom

Meebrengen: Fiets, sportieve kledij

Einde: omstreeks 17u30

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Maandag 1 juni: Natuurpuntinfostand Planten- en Ambachtenmarkt Boom

Het is ondertussen al een stevige klassieker: een Natuurpuntinfostand op de jaarlijkse Planten- en Ambachtenmarkt in de Schorre. De markt vindt plaats van 10u tot 14u en de inkom kost 2 euro, kids onder 12 jaar mogen gratis binnen.

Zaterdag 6 juni : Bustocht naar Tholen en Schouwen-Duiveland

Op Tholen en Schouwen-Duiveland gebeuren en momenteel onwaarschijnlijke dingen. In het kader van het Plan Tureluur worden honderden hectaren landbouwgrond omgevormd tot waterrijke natuurgebieden. Het belang van de Zeeuwse delta als één van de belangrijkste knooppunten van het internationale vogelverkeer in West-Europa neemt hiermee nog toe. De talloze inlagen en karrevelden staan garant voor een opmerkelijke vogelrijkdom. Gewapend met verrekijkers en telescopen gaan we op zoek naar dit internationale gezelschap. We wandelen langs de Scherpenissepolder en de Van Haaftepolder op Tholen. Na de middag rijden we richting Zierikzee voor een bezoek aan de Galgenpolder.

Inschrijven voor deze vogelkijktocht kan tot 29 mei door een storting van 15 euro (volw.) of 9 euro (-16 jarigen) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, Niel, met vermelding: Bustocht Tholen, het aantal personen, je telefoonnummer en eventueel emailadres

Afspraak: 7u30 (stipt!) parking kerk H.Hart (A12), Antwerpsestraat 2850 Boom

Meebrengen: Stevige stapschoenen of laarzen, picknick, verrekijker, eventueel telescoop.

Opmerking: in de Scherpenissepolder grazen er mogelijk schapen. Laarzen meebrengen in een plastic zak is dus een aanrader!

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Terug in Boom: omstreeks 20u

Dinsdag 9 juni: Booms moment

Na geslaagde overlegmomenten tijdens het eerste Boom moment en de vergadering in Terhagen gaan we op ons elan verder. Om onder meer concrete afspraken te maken over de projecten van Natuurpunt in het Bos N en de Oude Nete-arm...

Afspraak: 20u tot 22u30 School Boom Park, Van Lerijslaan 221 Boom

Info: Sven Lambrecht 0499/23.98.00 of email: svenlambrecht@gmail.com

Woensdag 10 juni: Kids/ouders/grootouders woelen in de poelen van Maaienhoek

Meer info op de kidspagina's

Zondag 21 juni: Natuurhappening aan het Zuidelijk eiland

In de periode 1990-2005 waren Natuurpunt Klein-Brabant en Natuurpunt Rupelstreek kartrekkers voor het behoud van de natte weilanden aan het Zuidelijk eiland in Wintam als natuurgebied.

Een beknopte samenvatting van dit verhaal met vele ups en downs kan je lezen op de middenpagina's van dit Rupel.blad. Uiteindelijk kende het verhaal een happy-end, al is het in Vlaanderen toch steeds opletten geblazen. Herinneringen aan 15 jaar actievoeren voor het Zuidelijk eiland brachten ons op het idee om het gebied terug even op het voorplan te tillen...

Samen met Natuurpunt Klein-Brabant organiseren we een heus Natuurpuntcafé in café de Scheepvaart. Tijdens een hope-lijk zomerse dag is dit wellicht een goed moment om kennis te maken en te genieten van een wijntje uit de Wereldwinkel of een Gageleer, een biertje uit het Natuurpunthuis of gewoon van een tas koffie of thee. Ook voor een hapje kan je even langskomen.

Wij vergasten je bovendien op enkele excursies rond het Zuidelijk eiland.

Afspraak: tussen 10u en 17u in café de Scheepvaart Oude Sluisweg Wintam

Excursies: om 10u, 11u, 14u en 15u

Meebrengen: Verrekijker, eventueel telescoop

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Zondag 12 juli: Hoogzomer in de kleine natuur van Bos N

Vandaag kan je kennis maken met de kleine natuur van Bos N. Ook hier toont de natuur zich op zijn mooist. De natuurgids vertelt je meer over planten en de plannen van Natuurpunt.

Afspraak: 14u parking Van Lerijslaan (thv Gevaertlaan) Boom

Meebrengen: Stevige wandelschoenen

Info: Lieve De Clerck 03/844.17.93

Einde: omstreeks 16u

Dinsdag 14 juli: Verenwandeling langs de polder van Bazel, Rupelmonde en het Noordelijk eiland

Veerboten brengen ons in een wip naar de overkant van Schelde en Rupel. We starten aan het Laarhof in Schelle en wandelen naar het Callebeekveer in Hemiksem. Aan de overkant van de Schelde kijken we naar weidevogels in de polders tussen Bazel en Rupelmonde. In Rupelmonde bezoeken we de getijdenmolen en het Spaans fort. Dan trekken we naar een eetcafé voor een snack, om daarna de veerboot naar Wintam te nemen. Voor we de veerboot naar Schelle nemen maken we nog een ommetje rond het vogelrijke Noordelijk eiland.

Afspraak: 13u parking Laarhof, Laarhofstraat Schelle

Meebrengen: Stevige wandelschoenen, een drankje voor onderweg en een verrekijker

Meld je deelname vooraf aan Erik: 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Deelnemen kost 2 euro/persoon, een combi-bezoek aan de getijdenmolen en het Spaans fort inbegrepen. Niet-Natuurpuntleden betalen 5 euro.

Einde: omstreeks 19u

Natuurkalender Aartselaar

Zondag 26 april: Inventarisatie in De Reukens

Met de aankoop van verschillende hectaren van De Reukens hebben ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) en de gemeente Aartselaar voor een prachtig en te ontginnen terrein gezorgd.

In samenspraak met de beide eigenaars van het gebied heeft Natuurpunt Aartselaar zich geëngageerd om mee te werken bij het ontwikkelen van een beheersplan.

Als eerste stap zullen wij een inventaris maken van de planten die momenteel groeien in een welbepaald deel van de Reukens, palend aan de Wullebeek. Het is de bedoeling om later een doorgedreven inventaris op te maken en een aantal plantensoorten permanent te monitoren...

Wie ons bij deze eerste stap wil helpen, is welkom, voorkennis is niet vereist...

Op zondag 28 juni plannen we een tweede inventarisatiemoment

Samenkomst: 14u Reukenspad, Langlaarsteenweg

Meebrengen: aangepast schoeisel (laarzen), determinatieboek(en), vergrootglas, verrekijker

Duur: ongeveer 2 uur

Meer info: Ronny Verelst 0475/58 55 70 of e-mail: ronnyverelst@telenet.be

Maandag 27 april: Zet de wereld op je bord

i.s.m. Wereldwinkel Aartselaar

Misschien heb je er nog niet bij stilgestaan, maar natuurbehoud, eerlijke wereldhandel en 'duurzame' ontwikkelingssamenwerking zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Natuurpunt en Oxfam Wereldwinkels werkten daarom samen "Zet de wereld op je bord" uit. Aan de hand van drie concrete verhalen over evenveel wereldwinkelproducten behandelen we het thema 'duurzame ontwikkeling'. Duurzame ontwikkeling heeft namelijk zowel een sociaal, economisch als ecologisch aspect.

Natuurpunt Aartselaar en Wereldwinkel Aartselaar nemen je mee op een wereldreis van de Kempen tot de Amazone en brengen vol overgave verhalen over mensen, milieu en natuur. Dit unieke recept wordt gekruid met een flinke scheut optimisme en een snuifje zelfkritiek. Waar het hart van vol is, loopt de mond van over en dat zal je geweten hebben.

Op deze avond ga je ook kunnen proeven van een aantal bereide Wereldwinkelproducten. Kortom, een leerzame, maar ook een visueel aantrekkelijke en bovendien een lekkere avond.

Dus, kom zeker af. Maar

geef eerst een seintje aan Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be of bij

Kris Beyens, 03/887 35 21 - beyens.kris@telenet.be

Dan hebben wij er zicht op welke hoeveelheden we best klaarmaken voor jullie.

De **deelnameprijs** is 2 euro. Ter plaatse af te rekenen.

Afspraak op maandag 27 april om 20 u in de Bejaardenchalet, della Faillelaan (tegenover Cultureel Centrum). Einde voorzien om 22 u.

New hope for
Sumatra's
lowland rainforest

Woensdag 6 mei: Kids en (groot)ouders op bezoek bij de kruidenvrouw

Alle info over deze kids/ouders/grootoudersnamiddag kan je vinden op de kidsbladzijde op pagina 12

Zondag 31 mei: Dag van het Park

Thema: Liefde in het park !!!

Natuurpunt Aartselaar biedt u een stevig aanbod.

Het begrip 'Liefde' is als een waaier die je kan inkleuren met eigen dromen, eigen gevoelens, eigen keuzes, eigen indrukken, want liefde beleeft eenieder van ons anders. In 2009 staat de sociale functie van het park in de kijker. In het gemeentelijk Park Solhof in Aartselaar worden de bezoekers vergast op een liefdevol bezoek aan het park.

Kom op 31 mei zeker proeven van de 'Liefde' in het Solhofpark.

Als Natuurpunt Aartselaar nemen we heel actief deel aan deze parkdag. Het volledige programma is nog niet gekend bij het ter perse gaan van dit Rupel.blad, maar met ons Natuurpuntaanbod kunnen we u al wel warm maken voor een "liefdevolle" dag.

1) Gezinnen met kinderen tot 8 jaar kunnen deelnemen aan een 1,5 u durende **"trouwpartij" van een eendenkoppel**. Kindjes van 4 tot en met 8 jaar bereiden hun bezoek aan het trouwfeest voor: we leren het eendenkoppel beter kennen, we dansen de eendendans, zingen als de eenden ... en eten als de eenden.

Afspraak: keuze uit voormiddag- of namiddagwandeling:

10.30 u op het centrale grasplein achter het kasteel

14 u op het centrale grasplein achter het kasteel

Bruidsmeisjes: Hilde Janssens en Ria Thys

Inschrijven voor het "trouwfeest" is noodzakelijk. Er kunnen zowel in de voor- als in de namiddag maximum 30 kindjes deelnemen.

Inschrijven kan telefonisch of via mail bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be of bij Hilde Janssens, hiljans@hotmail.com - 03/887 36 45

2) De volwassenen (maar ook kinderen vanaf 9 jaar) kunnen in de namiddag op stap voor een leerzame, maar ook leuke wandeling, waarbij het verhaal van **de "bloemetjes en de bijtjes"** en het **"seksleven van de dieren"** uit de doeken wordt gedaan.

Afspraak om 14 u op het centrale grasplein achter het kasteel.

Gidsen: Hugo Blockx en Luk Smets, 03/289 73 66

Zondag 7 juni: Vroegochtendwandeling in het Cleydaelhof met aansluitend een openluchtontbijt !

Beleef het ontwaken van de natuur op deze verkiezingszondag.

Het Cleydaelhof is een 25 ha groot natuurgebied dat deel uitmaakt van de oude bossen rond het kasteel Cleydael. Het gebied is heel verscheiden: het opvallendste zijn de oude bospercelen. Ertussen bevinden zich enkele weilanden en tegen de rand met de Cleydaellaan situeert zich een 3 ha groot rietveld.

Daar willen we op deze vroegochtendwandeling wat meer rond vertellen en ook eens beluisteren welke vogels er nog voorkomen.

Wij gaan op deze wandeling eens na wat dit allemaal zoal oplevert aan zang- en andere vogels die in dit gebied broeden of er door worden aangetrokken.

We sluiten de wandeling af met een ontbijt dat we in de natuur verorberen.

Verplicht inschrijven door storting van 3 euro per persoon op rekening 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar met vermelding "Openluchtontbijt".

Afspraak om 6.30 u in de Zinkvalstraat (d.i. aan de overkant van de hoofdingang van het kasteel Cleydael).

Meebrengen: Stevige wandelschoenen en verrekijker niet vergeten.

De wandeling duurt ca 2 uur, wandelafstand: ca. 3 km. Ontbijt (pistolet, koffiekoek en koffie/thee) in openlucht tussen 8.30 u en 9 u. Rond 9.30 u ronden we zeker af, zodat jij en wij nog rustig onze kiesplicht kunnen vervullen.

Gidsen: Ivan Bogaerts, 03/887 16 46 en Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Zaterdag 13 juni: Uitstap naar natuurgebied Lovenhoek

Zin om eens kennis te maken met een splinternieuw, door Natuurpunt aangekocht, natuurgebied ? Vandaag trekken we naar Vorselaar waar zich het natuurgebied Lovenhoek bevindt. Natuurpunt wil hier werken aan het herstel van het oorspronkelijk Kempens landschap. Zij streven hierbij naar een mozaïek van bossen en open plekken met vennen, graslanden en heide. Ook het oude cultuurlandschap met kleinschalige akkers, schrale graslanden en brede houtkanten wil men in ere herstellen.

Praktisch: Vertrek om 9 u op de parking van het Cultureel Centrum te Aartselaar.

We verplaatsen ons volgens de Natuurpuntregeling - kostendelend samenrijden - met zo weinig mogelijk auto's naar Lovenhoek.

De wandeling begint om 10 uur aan de parking van Café de Roos van Casa Blanca, Vroegeinde 61B Vorselaar.

We zijn ongeveer 2 uur onderweg: te wandelen afstand = ca 5,5 km.

Meebrengen: stevige wandelschoenen en een verrekijker.

Terug in Aartselaar omstreeks 13 u.

Gidsen: Johan Herreman, Kurt Crauwels en Ronny Verelst.

Info: Johan Herreman Buerstedelei 36 Aartselaar tel. 03/887 27 98 - herreman.johan@skynet.be

Eten zoals de eendjes - foto: Ria Thys

Zaterdag 20 juni: Fietstocht, op zoek naar zwaluwen in Aartselaar

Jaarlijks inventariseren we het zwaluwbestand in onze gemeente. Zo leren we de evolutie van het zwaluwenbroedbestand kennen. Ons onderzoek richt zich vooral op het voorkomen van de boeren- en de gierzwaluw. Het nieuwe subsidiereglement van Aartselaar wil het behoud van zwaluwnesten stimuleren door een geldelijke beloning van broedgevallen. Vandaag maken we een fietstoer doorheen Aartselaar. Luk Smets is onze gids van dienst. We brengen zeker een bezoek aan de boerderijen van Groenenhoek, Zinkval, De Reukens en de Kleistraat.

Afspraak om 14 u aan de kerk St-Leonardus op het Laar. We sluiten daar ook af rond 17 u.

Meebrengen: fiets, regenkledij (indien nodig). Wij zorgen voor tellijsten en een spiegel op steel om in de nesten te kunnen kijken.

Deelnamegeld: 1 euro per persoon, een drankje inbegrepen.

Info bij Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Zondag 28 juni: Inventarisatie in De Reukens

Voor meer info over dit project, kijk even naar zondag 26 april

Samenkomst: 10u Reukenspad, Langlaarsteenweg

Meer info: Ronny Verelst 0475/58 55 70 of e-mail: ronnyverelst@telenet.be

Woensdag 1 juli: Kids en (groot)ouders gaan op bezoek bij de koeien op een echte boerderij

Alle info over deze kids/ouders/grootoudersnamiddag kan je vinden op de kidsbladzijde op pagina 13

Zondag 12 juli: Daguitstap naar De Averegten in Heist-op-den-Berg

We brengen vandaag een bezoek aan het 'wandelbos' De Averegten. Het provinciaal domein De Averegten in Heist-op-den-Berg is een gevarieerd groendomein met waardevolle hooigraslanden, een aangenaam wandelbos en een actieve bioboerderij. Meer info over het gebied op www.averegten.be

Vorig jaar konden we - onrechtstreeks - kennismaken met dit domein tijdens de workshop "hagen en houtkanten" in Aartselaar. De lesgever - Frederik Nijmann - beheert de bioboerderij in De Averegten en legde zich daar o.a. toe op de oude techniek van 'legheggen'.

Praktisch:

Vertrek om 9 u met volle wagens op de parking van het CC, della Faillelaan Aartselaar (kostendelend samenrijden)

In de voormiddag bezoeken we de bioboerderij in De Averegten en worden rondgeleid door Frederik Nijmann (met bijzondere aandacht voor de legheggen)

We maken ook een korte wandeling door het bos met uitleg over het Provinciaal domein De Averegten door boswachter Herman Goossens

Na de picknick in de cafetaria "Het boshuis" (picknick eventueel zelf meebrengen; drank en snacks beschikbaar in het cafetaria) maken we nog een wandeling met uitleg over het uitgebreid bosbeheerplan. Terugkomst in Aartselaar omstreeks 17 u.

Inschrijven is verplicht bij Saskia Mercelis, saskiamercelis@hotmail.com - 0475/75 44 05

Er kunnen maximum 30 personen mee.

Deelnameprijs: 1 euro per persoon, te betalen bij vertrek aan Saskia Mercelis.

Zaterdag 16 mei : Slechtvalkhappening in Mortsel!

Verleden jaar bracht een slechtvalkkoppel op de fabrieksschouw van Agfa een eerste jong groot.

Reden voor Natuurpunt Land van Reyen om dit jaar in samenwerking met Agfa een slechtvalkhappening te organiseren.

Een batterij telescopen moet iedereen de gelegenheid geven om de slechtvalken en de kuikens (absolute zekerheid hebben we natuurlijk nog niet!) te observeren.

Verder kan je twee kleine tentoonstellingen bezoeken: een over de slechtvalk en een met bekroonde vogelfoto's van de Bond voor Verantwoorde Natuurfotografie. Er is ook een infostand.

Om 16 u is er een voordracht van Koen Leysen (Natuurpunt-Educatie) over de slechtvalk.

* Wanneer? Zaterdag 16 mei, van 13 tot 18 u.

* Waar? Agfa-Gevaert, Hendrik Kuypersstraat, Mortsel.

Info:

Griet Lambert, 03 449 51 57, griet.lambert@skynet.be

Ludo Van Lint, 03 455 40 83, ludo.van.lint@telenet.be

Bert Andries, 03 455 82 89, bert.andries@landvanreyen.be

Bericht van onze
buren...

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071

Activiteiten Natuurpunt Rupelstreek Natuurpunt Aartselaar

Zaterdag 4 april: Nacht van de Duisternis in Reet
19u oud gemeentehuis, Laarstraat Reet

Vrijdag 10 april: Kids... gaan op zoek naar steenuiltjes
Meer info op de kidspagina's

Zondag 26 april: Dag v/d Aarde kleiputten Terhagen
7u, 10u of 14u chalet de Kleitrappers, Korte Veerstraat 2

Zondag 26 april: Inventarisatie in De Reukens
14u Reukenspad, Langlaarsteenweg, Aartselaar

Maandag 27 april: Zet de wereld op je bord
i.s.m. Wereldwinkel Aartselaar
20u Bejaardenchalet, della Faillelaan, Aartselaar

Woensdag 6 mei: Kids ... bezoek bij de kruidenvrouw
Meer info op de kidspagina's

Zaterdag 23 mei: Nachtegalen in Walenhoek
20u bezoekerscentrum de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel

Zondag 31 mei: Dag van het Park Aartselaar
10.30 u en 14u achter het kasteel, Solhofpark Aartselaar

Zondag 31 mei: Zwaluwenfietstocht in de Rupelstreek
13u30 parking Rochus Colonel Silvertopstraat Boom

Zaterdag 6 juni: Bustocht Tholen Schouwen-Duiveland
7u30 (stipt!) parking kerk H.Hart (A12), Antwerpsestr. Boom

Zondag 7 juni: ochtendwandeling in het Cleydaelhof
6.30 u in de Zinkvalstraat, Aartselaar

Woensdag 10 juni: Kids...woelen in poelen Maaïenhoek
Meer info op de kidspagina's

Zaterdag 13 juni: Uitstap natuurgebied Lovenhoek
9 u op de parking van het Cultureel Centrum te Aartselaar.

Zaterdag 20 juni: Fietstocht, zwaluwen in Aartselaar
14 u aan de kerk St-Leonardus op het Laar

Zondag 21 juni: Natuurhappening Zuidelijk eiland
Vanaf 10u in café de Scheepvaart Oude Sluisweg Wintam

Zondag 28 juni: Inventarisatie in De Reukens
10u Reukenspad, Langlaarsteenweg Aartselaar

Woensdag 1 juli: Kids op bezoek op de boerderij
Meer info op de kidspagina's

Zondag 12 juli: De Averegten in Heist-op-den-Berg
9 u op de parking van het Cultureel Centrum, della Faillelaan

Zondag 12 juli: Hoogzomer in Bos N
14u parking Van Lerijslaan (thv Gevaertlaan) Boom

Di 14 juli: wandeling Bazel, Rupelmonde, N. Eiland
13u parking Laarhof, Laarhofstraat Schelle

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 20 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt. Dan bent u lid tot eind 2009.

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het ledentijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 30 euro fiscaal aftrekbaar

Driemaandelijks regionaal informatieblad
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
18° jaargang n° 2: april, mei, juni 2009

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1
Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle